

**KURUMLAR-ARASI
KORUMA SEKTÖRÜ
İHTİYAÇ
DEĞERLENDİRME
ANALİZİ**

OCAK 2021

Inter-Agency
Coordination
Turkey

Teşekkür

Koruma Çalışma Grubu, katkı ve desteklerinden ötürü aşağıdaki **Sektör Ortaklarına** teşekkürlerini sunar:

Adana Toplum Merkezi, CARE, Concern, Ensar Toplum Merkezi, GOAL, HRDF, IBC, IOM, Keçiören Göçmen Merkezi, SGDD-ASAM; STL; Şanlıurfa Göçmen Merkezi, TRC; UNHCR; WALD; WHH.

Koruma Çalışma Grubu, katkı ve desteklerinden ötürü aşağıdaki **Belediyelere** de teşekkürlerini sunar:

Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana Seyhan Belediyesi, Adıyaman Belediyesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Buca Belediyesi, Kilis Belediyesi, Malatya Belediyesi, Mardin Büyükşehir Belediyesi, Mardin Artuklu Belediyesi, Mardin Kızıltepe Belediyesi, Mardin Midyat Belediyesi, Mardin Nusaybin Belediyesi, Osmaniye Belediyesi, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, Şanlıurfa Akçakale Belediyesi.

İLETİŞİM
BİLGİLERİMİZ

Lara Özügergin

Kurumlar-Arası Koordinasyon Müdür Yardımcısı

Kurumlar-Arası Koordinasyon Birimi

E-posta: ozugergi@unhcr.org

Levent Ekşi

Kıdemli Bilgi Yönetimi Müdür Yardımcısı

Bilgi Yönetimi Birimi

E-posta: eksi@unhcr.org

İçindekiler

Yönetici Özeti.....	3
Gerekçe ve Hedefler.....	6
Süreç.....	7
Yöntem.....	7
Örnekleme.....	8
Coğrafi Dağılım.....	8
Veri Toplama ve Analiz	8
Katılımcı Profilleri ve Demografik Bilgi.....	9
Analiz Bulguları	11
Hak ve Hizmetlere İlişkin Bilgiye Erişim	11
Hizmetlere Erişim.....	16
Sağlık Hizmetlerine Erişim.....	21
Eğitime Erişim	25
İş, Gelir ve Yardım	29
İş	29
Gelir ve Yardım	33
Temel İhtiyaçlara Erişim ve Hane Giderleri	35
Koruma ve Topluluk Endişeleri.....	37
Sonuçlar.....	43
Sonraki Adımlar.....	45
Ek 1 – Anket Soruları.....	47

Yönetici Özeti

Koruma sektörü kurumlar-arası ihtiyaç değerlendirmesinin Üçüncü Turu, 1,173 kişiden oluşan örneklem büyüklüğüyle (hane düzeyinde toplam 5,862 kişiyi temsilen), 16 sektör ortağı ve 10 Belediye aracılığıyla Ocak 2021'de gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya dahil olan katılımcıların büyük bir çoğunluğunu Suriyeliler oluşturmakta ve bunu Afganistan, Irak, İran ve diğer ülkelerin vatandaşları izlemektedir.

Bu karşılaştırmalı analiz, COVID-19'un belirli bir süre için Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma sağlanan (ve bu yönde kayıt ile belgelendirme bekleyen) topluluklar üzerindeki etkisine, koruma ve topluluk düzeyindeki endişeler, bilgiye erişim, hizmetlere erişim (sağlık ve eğitim dahil), iş, gelir ve temel ihtiyaçlara erişim gibi çeşitli tematik alanlara ilişkin Türkiye'deki koruma durumuna yönelik genel bir bakış sunmayı amaçlamaktadır. Bu Turda, ortakların talebi ve bağlamdaki değişiklikler doğrultusunda acil durum hazırlığı ve farkındalığı (doğal afetler vb.) ile iş sağlığı ve güvenliği dahil, ek tematik alanlar eklenmiştir. Analiz, değerlendirme süresince tespit edilen engel ve zorluklara yönelik çeşitli önlemler ve öneriler ortaya koymaktadır.

Farklı ülke vatandaşları arasındaki özel farklar da dahil, değerlendirmenin temel bulguları aşağıda belirtilmiştir:

- Genel olarak, katılımcıların %75'i hak ve hizmetlerle ilgili yeterli bilgiye sahip olduğunu belirtirken, %89'u kendi dillerinde bilgi aldıklarını ifade etmiş ve hak ve hizmetlerle ilgili bilgi düzeylerinin yüksek olmaya devam ettiği sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, COVID-19 ile ilgili genel bilgi düzeylerinin (riskin azaltılması, önlenmesi ve müdahale önlemleri) ve hak ve hizmetler hakkındaki genel bilgilerin yeterli olduğu belirlenen önceki turlarla benzerlik göstermektedir. 2. Turda olduğu gibi, genel bilgi düzeyleri yüksek olmasına rağmen, **Afganların ve İranlıların en az yarısı hak ve hizmetlerle ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşündüklerini belirtmiştir.**
- Temel hizmetlere erişimin zamanla düşük oranda da olsa, azaldığı görülmektedir. Özellikle belirtmek gerekirse, 2. Turda hizmetlere erişmeye çalışanların %36'sı erişim sağlayamazken, bu Turda oran %43'e çıkmıştır. Hizmetlere erişimin önündeki temel engeller, COVID-19'un hizmet sağlayıcıların azalan çalışma kapasitesi üzerindeki etkisi ve hizmet sunumunda meydana gelen değişikliklerle ilgilidir. **Diğer gruplara karşılaştırıldığında, Afgan ve İranlı bireylerin yanı sıra kadın katılımcıların da temel hizmetlere erişim konusunda daha fazla zorlukla karşılaştığı tespit edilmiştir.**

- Önceki turlarda olduğu gibi, sağlık hizmetleri ve hizmet sağlayıcıları erişmesi en zor hizmetlerden olmaya devam etmiştir. Uluslararası Koruma Başvuru Sahipleri için sağlık sigortalarının inaktive edilmesi, sağlık hizmetlerine erişimde en büyük engel olmakla birlikte, 2. Turda bu sebepten ötürü hizmetlere erişemeyenlerin oranı 43% iken, bu turda %82'ye yükselmiştir. Bu durum, en fazla Ege ve İç Anadolu ile Diğer bölgelerde bir sorun teşkil etmektedir. **2. Turda olduğu gibi, Afgan ve İranlı katılımcılar sağlık hizmetlerine erişimdeki en büyük zorluğun sağlık sigortalarının inaktive edilmesinden kaynaklandığını bildirmiştir.** Bu artış, ülke çapında İl Göç İdaresi Müdürlükleri tarafından yürütülen Statü Belirleme süreçleri sonunda alınan kararlarının artması (ret kararlarının ardından sigortaların inaktive edildiği göz önünde bulundurularak) ve yeniden aktive edilmesi için gerekçe gösterilebilecek özel ihtiyaçları ve sağlık durumlarını belgelerle kanıtlanma gerekliliği dahil pek çok sebepten kaynaklanıyor olabilir.
- Eğitime kesintisiz erişim düzeyleri, 2. Turdaki bulgularla benzerdir. COVID-19 öncesinde tüm çocuklarının veya en az bir çocuğunun okula gittiğini belirten hanelerdeki çocukların neredeyse üçte ikisi (%64) uzaktan eğitim imkânlarından faydalanabilmiştir. Bu Turda, ödenemeyen elektrik faturaları nedeniyle yaşanan elektrik kesintilerinin sürekli eğitimin önünde yeni bir engel teşkil ettiği tespit edilmiştir. Bu durum, hanelerin gerileyen sosyoekonomik durumlarının çocukların eğitime erişimi üzerindeki etkisini göstermektedir.
- Büyük bir çoğunluğun (%76) çalışma durumu, önceki turlarda olduğu gibi olumsuz yönde değişmiştir. Çalışma durumu etkilenenlerin büyük bir çoğunluğu gelecek dönemlerdeki istihdamın güvence altına alınacağı konusunda umutlu olsa da, ilk Turdan bu yana iş bulma beklentilerinin sürekli olarak azaldığı belirtilmiştir.
- Uygulamayla hane düzeyinde erişim sağlanan 6-17 yaş arasındaki çocukların (1935) %4'ünün (tam olarak 85'inin), hanenin yetersiz gelir düzeyi ve çalışan başka hane üyesi olmaması gibi nedenler dahil, genellikle sosyoekonomik faktörlerden dolayı çalıştığı belirlenmiştir. Çalışan çocukların büyük çoğunluğunu Suriyeli oğlan çocukları oluşturmaktadır. 2. Turda çocukların %2'sinin çalıştığı, çalışan hane üyeleriyle ilgili dolaylı sorularla tespit edilmiştir. Bu nedenle bu durum, çalışan çocuk sayısının turlar arasında kesin bir artış gösterdiği anlamına gelmeyebilir. Bununla birlikte, bazı katılımcılar telefon görüşmesinde bu bilgiyi paylaşırken rahat hissetmemiş olabilir ve bu yüzden de sayılar mevcut durumu yansıtmayabilir. Bu bulgular daha sonradan doğrulanabilir veya topluluklar ile yapılacak ilave değerlendirmeler veya odak grup tartışmalarıyla yeniden ele alınabilir.

- Önceki turlarla bağlantılı olarak, sosyoekonomik göstergeler de zaman içinde bir düşüş olduğunu yansıtmaktadır. Bu tur boyunca, giderlerini kısmen karşılayabilenlerin sayısı önceki turlara kıyasla azalırken, aylık giderlerini hiçbir şekilde karşılayamayanların sayısının büyük ölçüde (%35'ten %46'ya) yükseldiği tespit edilmiştir. Ayrıca 3. Turda, faturaları ödeyememenin okulu bırakmaya yol açan en baskın faktörlerden biri haline geldiği tespit edilmiş olup, bu durum, hanenin sosyoekonomik durumunun gerilemesinin, eğitime kesintisiz erişim dahil, çocukları doğrudan etkileyebileceğine ilişkin önceki turlarda ulaşılan bulguları destekler niteliktedir. Son olarak, katılımcı nüfusunun üçte biri, ihtiyaçlarını karşılayabileceği hiçbir gelir kaynağı veya başka bir destek olmaksızın insani yardımlara güvenmek durumundadır.
- Korumaya ilişkin topluluk düzeyindeki endişeler ciddiyetini korumaya devam etse de önceki turlarla karşılaştırıldığında değişiklik göstermemiştir. **Başta gelen korunma endişesi, özellikle Afganlar (%87) ve İranlılar (%86) için hem birey (%62) hem de topluluk (%61) düzeylerinde artan stres olmuştur.**
- Katılımcıların yarısından çoğunun bir doğal afet sırasında ne yapacağına ilişkin belirli bir düzeyde bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %61'inin nereden yardım desteği isteyeceğine ilişkin (belediyeler ve AFAD) bilgi sahibi olduğu görülmüştür.

Gerekçe ve Hedefler

Türkiye'deki Koruma Sektörü Çalışma Grubu, sektör dahilinde ortak, sistematik ve yapısal bir bilgi toplama sistemi olarak Haziran 2020'den bu yana üç aylık ortak ihtiyaç analizleri yürütmektedir. COVID-19, sektöre, genel olarak erişim bakış açısıyla diğer sektörlerle ve tematik alanlara (eğitim, geçim, temel ihtiyaçlar, sağlık) ilişkin sorularla ve ağırlıklı olarak korumaya yönelik uyumlu ve kurumlar-arası bir ihtiyaç analizi aracı geliştirme fırsatı sunmuştur. Mültecilere İlişkin Küresel Mutabakat'ın kanıta dayalı programlama yaklaşımı doğrultusunda ve bu yaklaşımla desteklenen bu süreç, Türkiye'de korumaya ve insani duruma ilişkin anlayışı geliştirmeyi, kanıta dayalı programlama ve daha kapsamlı müdahaleler için ihtiyaçları sistematik olarak tespit edebilecek bir mekanizma kurmayı ve gerek yerel gerek merkezi düzeyde savunuculuk çalışmalarını bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

Toplam 1.020 kişiyle görüşme yapılan koruma ihtiyaçları analizinin ilk turu, 12 kuruluşun katılımıyla 2020 Haziran ayında gerçekleştirilmiştir. 2020 Haziran ayında gerçekleştirilen analizin ikinci turu, Türkiye'deki koruma ortamının güncel durumunu ve ilk ve ikinci tur sonuçlarının karşılaştırmalı bir analizini sunmuştur. İkinci koruma ihtiyaç analizinde, 18 kuruluşun desteğiyle 1.039 kişiyle görüşme yapılmıştır. Her iki turda analiz bulguları yaş, toplumsal cinsiyet ve farklılık göstergeleri ile katılımcının cinsiyeti, hane reisinin cinsiyeti, nüfus grubu ve coğrafi konuma göre ayrıştırılacak incelenmiştir. Ardından, ilk ve ikinci turların karşılaştırmalı bir analizini içeren kapsamlı bir raporda bulgular paylaşılmış ve anonim veriler PowerBI Dashboard aracılığıyla 3RP sektörlerine sunulmuştur¹.

Koruma ihtiyaçları analizinin ilk iki turunda elde edilen bulgular, Koruma ve diğer 3RP sektör toplantıları, sektörler arası koordinasyon platformu (örneğin Suriye Görev Gücü) ve Türkiye'deki Kalkınma Koordinasyon yapısı altında Sosyoekonomik Görev Gücü dahil, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere çoklu koordinasyon forumlarında sunulmuştur. Bulgular, Türkiye'deki ortaklar için müdahale çerçevesi görevi gören 2021-2022 3RP Koruma Sektörü raporunun temelini oluşturmuştur. Ayrıca bulgular, ortakların proje tekliflerine dahil edilmiş ve süregelen savunuculuk çalışmalarının bir parçası olarak fon sağlayıcı kuruluşlara sunulmuştur.

---

¹ İlk Tur [Kapsamlı Rapor](#) ve [PowerBI Dashboard](#) bağlantısı; İkinci Tur [Kapsamlı Rapor](#) ve [PowerBI Dashboard](#) bağlantısı.

Koruma sektörü kurumlar-arası ihtiyaç analizinin Üçüncü Turu 2021 Ocak ayında gerçekleştirilmiştir. Toplulukların ihtiyaçlarının ve COVID-19'un etkilerinin karşılaştırılabilmesi için ankette büyük çaplı bir değişiklik yapılmamıştır. Ancak, ortakların aracın geliştirilmesine yönelik önerilerine dayanarak ve değişen bağlama uyum sağlaması amacıyla, ağırlıklı olarak yeni araştırma alanlarında (örneğin acil durum farkındalığı/hazırlığı, iş sağlığı ve güvenliği) küçük çaplı güncellemeler yapılmıştır.

Bu Turda, çok paydaşlı yaklaşımda büyük ölçüde gelişme kaydedilmiştir. Koruma ortaklarıyla yapılan istişareler ve yerel yönetimlerle başarıların ve mevcut iş birliğinin geliştirilmesiyle birlikte, koruma ihtiyaçları analizinin bu turunda on Belediye² (İstanbul, Gaziantep ve Şanlıurfa olmak üzere üç Büyükşehir Belediyesi de dahil) katkıda bulunmuştur. Çok paydaşlı bir süreçte belediyelerle çalışmanın kapsayıcı hedefleri arasında belediyelerin yapısal bir tutumla hizmet verdikleri bireylerin ihtiyaçlarını değerlendirmeye yönelik teknik kapasitelerinde gelişme, yerel ve ulusal düzeyde paydaşlar arasındaki tamamlayıcılığın güçlendirilmesi ve yerel müdahalelerde ve il koordinasyon mekanizmalarında belediyelerin öncülük rolünün desteklenmesi yer almaktadır. Bu hedefler, Mültecilere İlişkin Küresel Mutabakat ile desteklenen toplumun bütünü yaklaşımı, Büyük Uzlaşma Taahhütleri (Grand Bargain Commitments), yerelleştirme gündemi ve Türkiye'deki 3RP'nin stratejik yönelimleri dahil olmak üzere, küresel standartlara uygundur.

Süreç

3. Tur için sürecin ve aracın geliştirilmesine yönelik plan, aşağıda ana hatlarıyla sunulmuştur.

Yöntem

Girişimin temel amacı, COVID-19'un etkisi ile hizmetlere erişim, bilgiye erişim ve toplulukların salgın karşısında geliştirdiği başa çıkma stratejilerini anlamak olmuştur. Bu amaçla birlikte, çok paydaşlı koruma ihtiyaçları analiz aracı geliştirilmiştir. Çeşitli coğrafi konumlarda faaliyet gösteren 16 ortak³ ve 9 belediye, çoğunlukla telefon üzerinden (bazı katılımcılarla yüz yüze) görüşmeler

---

² Telefon görüşmeleri yaparak uygulamaya katılan belediyeler Adıyaman Belediyesi, Akçakale Belediyesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İzmir Buca Belediyesi, Martin Artuklu Belediyesi, Mardin Kızıltepe Belediyesi, Mardin Midyat Belediyesi, Mardin Nusaybin Belediyesi, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'dir.

³ Adana Toplum Merkezi, CARE, Concern, Ensar Toplum Merkezi, GOAL, HRDF, IBC, IOM, Keçiören Göçmen Merkezi, SGDD-ASAM; STL; Şanlıurfa Göçmen Merkezi, TRC; UNHCR; WALD; WHH.

yürütmüştür. Önceki turlarda olduğu gibi, katılımcı ortaklar arasında saha düzeyindeki güçlü koordinasyon sayesinde görüşmelerde mükerrerliğin önüne geçilmiştir.

Örnekleme

Analizin çok paydaşlı olduğu göz önünde bulundurularak, basit bir rastgele örnekleme yöntemi olan olasılık örnekleme uygulanmıştır. Özellikle Uluslararası Koruma kapsamında istatistiklere erişim noktasında kısıtlamalar olsa da, mevcut veri kümelerinin örnekleme yanlılığını en aza indirecek düzeyde temsili olduğu düşünülmektedir. Örnekleme boyutu, mevcut veri kümelerinin boyutu ve coğrafi dağılım tartışmalarının ardından belirlenmiştir. 750 Suriyeli, 128 Afgan, 107 Iraklı, 73 İranlı ve farklı uyruklu 42 kişiden oluşan, toplamda 1.100 katılımcının hedeflenmesi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Suriyeli dışında kalan uyruklara dair örnekleme, her ortağın kendi veritabanındaki kayıtlı birey (Uluslararası Koruma, Geçici Koruma ve kayıt/belgelendirme bekleyenler arasından) sayısından elde edilmiştir.

Analizi incelerken, örnekleme boyutunun temsili düzeyde (mevcut nüfus/kayıt istatistikleri) belirlendiği ve turlar arasında eşit olarak kaldığı (cinsiyet/toplumsal cinsiyet grupları, coğrafi konum ve nüfus grupları başına iletişime geçilen kişi sayısı dahil) unutulmamalıdır. Bu sayede tur sonuçlarının karşılaştırmalı analizi doğru bir şekilde yapılabilmektedir. Uygulamada nüfus gruplarında belirlenen güven düzeyi %5 hata payıyla %95 olmuştur.

Coğrafi Dağılım

Uygulama tüm koruma ortaklarına açık olduğu için, farklı koordinasyon merkezlerinde salgının etkilerini tespit edip karşılaştırmak üzere dört bölge oluşturulmuştur. Tüm ortaklardan, her bir bölgede yaşayan toplam nüfusa (Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma kapsamında olanlar arasından) oranla temsili bir kişi sayısı belirtmeleri istenmiştir.

Veri Toplama ve Analiz

Uygulamada yer alan kuruluşlarla birlikte ortak bir koruma ihtiyaçları değerlendirme anketi (EK'te mevcuttur) hazırlanmıştır. Bulguları mevcut değerlendirmelerle karşılaştırmak için, halihazırda gerçekleştirilmiş veya planlanan anketlerle uygunluk düzeyi tasarım aşamasında düşünülmüştür. Sorular Kobo Toolbox'a yüklenmiştir. Kurumlar tarafından belirlenen odak noktaları aracın kullanımıyla ilgili eğitim almıştır.

3. Tur için veri toplama dönemi **27 Ocak - 11 Şubat 2021** tarihleri arasında gerçekleşmiştir.

3. Tur için anonim veri kümesi [PowerBI Dashboard](#)'da mevcuttur.

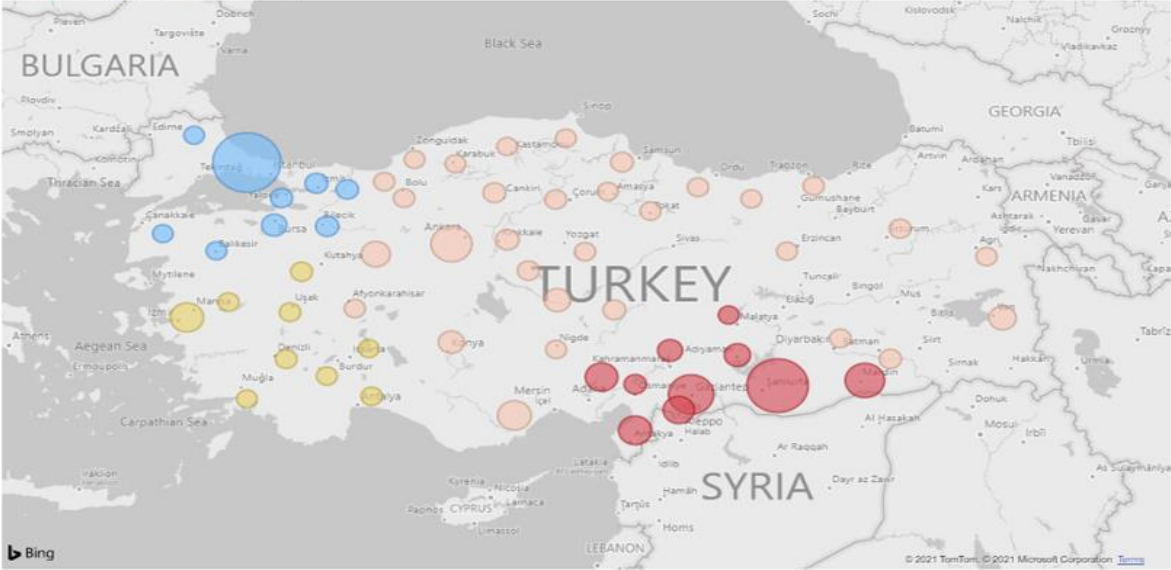

Katılımcı Profilleri ve Demografik Bilgi

- Hane düzeyinde toplam 5.862 kişiyi temsilen **1.173 kişinin uygulamaya katılmak üzere bilgilendirilmiş onamları alınmıştır.**

İl Başına Katılımcılar

Bölge 1 Bölge 2 Bölge 3 Bölge 4

Şekil 1 - Renkler dört bölgeyi, halkaların boyutu ise bölge başına görüşme yapılan kişilerin yoğunluğunu temsil etmektedir.

- Görüşme yapılan kişilerin sayısı, her bölgede yaşayan toplam nüfusla (Uluslararası Koruma ve Gecici Koruma kapsamında olan) orantılıdır. Dolayısıyla coğrafi bölge başına yapılan telefon görüşmelerinin yoğunluğu açısından üç Tur arasında büyük bir değişiklik olmamıştır⁴. Bu Turda coğrafi bölge başına yapılan görüşmelerin sayısı şu şekildedir:

Coğrafi Bölge	Görüşme Sayısı
Güneydoğu (1. Bölge)	514
Ege (2. Bölge)	75
Marmara (3. Bölge)	241
İç Anadolu ve Diğer (4. Bölge)	343

⁴ İlk Turda, bölge başına yapılan görüşmelerin sayısı Güneydoğu'da 441, Ege'de 63, Marmara'da 221 ve İç Anadolu ve Diğer bölgelerde 295'tir.

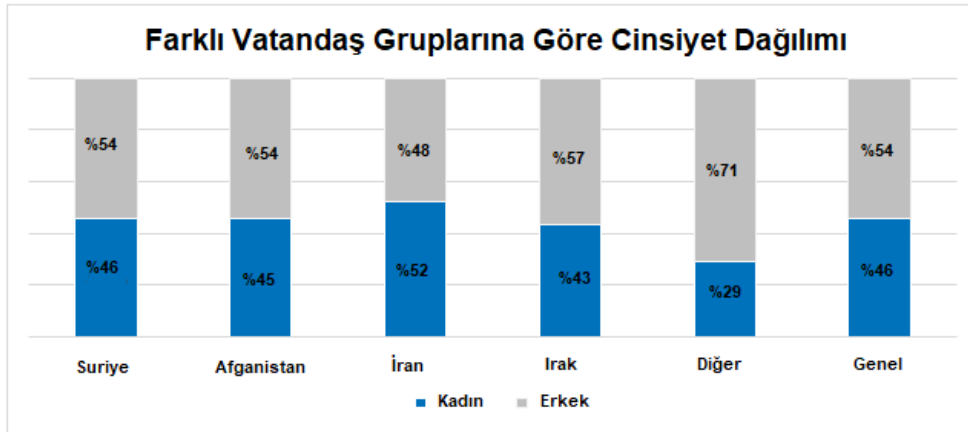
İkinci Turda, bölge başına yapılan görüşmelerin sayısı Güneydoğu'da 481, Ege'de 57, Marmara'da 218 ve İç Anadolu ve Diğer bölgelerde 299'dur.

- Analiz boyunca, katılımcıların uyruklarına gereken dikkat verilmiştir. Uygulamaya katılan kişilerin uyrukları şu şekildedir: Suriye (862), Afganistan (219), Irak (77), İran (70) ve Diğer Uyruklar⁵ (35). Coğrafi bölge başına kişilerin uyruk dağılımı şu şekildedir:

Coğrafi Bölge	Suriye	Irak	İran	Afganistan	Diğer
Güneydoğu (1. Bölge)	499	6	3	2	4
Ege (2. Bölge)	41	2	8	14	10
Marmara (3. Bölge)	198	16	10	14	3
İç Anadolu ve Diğer (4. Bölge)	124	53	49	99	18

- Katılımcıların %95'i Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne (GİGM) kayıtlıdır.** Bunların %69'u Geçici Koruma sağlanan Suriyelileri, %13'ü Uluslararası Koruma Başvuru Sahiplerini, %8'i Uluslararası Koruma Statü Sahiplerini, %2'si İnsani İkamet İzni Sahiplerini ve %2'si "diğer" statü sahiplerini temsil etmektedir. %2'si GİGM'ye başvuruda bulunmamış veya çeşitli sebeplerle GİGM'ye kayıt yaptırmamıştır. Yaklaşık %2'si kayıt durumlarını paylaşmamıştır.
- Katılımcıların %54'ü erkeklerden ve %46'sı kadınlardan oluşmaktadır. Ayrıca, 4 kişi kendisini ikili cinsiyet yapısı dışında olarak tanımlamıştır. Katılımcıların cinsiyet dağılımı, katkıda bulunan ortaklar aracılığıyla alınan vaka sayısına dayanarak belirlenmiştir. Aşağıdaki şekilde, uyruklara göre katılımcıların cinsiyet dağılımı verilmiştir.

- Kişilerin %80'i hane reisinin erkek olduğunu ifade ederken, **yalnızca %20'si hane reisinin kadın olduğunu belirtmiştir.** Kadın/erkek hane reisi oranının (%1 veya daha az farkla) 3 Turda da son derece benzer olduğu görülmüştür.

⁵ Diğer uyrukların dağılımı şu şekildedir: Cezayir, Angola, Azerbaycan, Bangladeş, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Kongo (Demokratik Cumhuriyeti), Mısır, Gine-Bissau, İsrail, Fas, Filistin, Somali, Sudan, Surinam, Tacikistan, Tunus, Türkiye ve Yemen.

- **Hanelerin** yaş ve cinsiyet dağılımı şu şekildedir:

Cinsiyet/Yaş	0-5	6-17	18-65	65+	Toplam
Kadın	564	966	1.406	60	2.996
Erkek	497	969	1.344	52	2.862
İkili Cinsiyet Yapısının Dışında Olan Birey	-	-	4	4	4
Toplam	1.061	1.935	2.754	116	5.862

Analiz Bulguları

Hak ve Hizmetlere İlişkin Bilgiye Erişim

Önceki Turlarda da olduğu gibi, **hak ve hizmetlere ilişkin bilgiye erişim düzeyi**, genel olarak, çoğu katılımcının bilgiye kendi dillerinde erişim sağlayabilmesi nedeniyle oldukça yüksektir. Belirtmek gerekirse, 3. Turda katılımcıların %75'i hak ve hizmetlere ilişkin yeterli (%48) veya kısmen yeterli (%27) bilgiye sahip olduklarını belirtmiştir (kalan %25 yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir). Katılımcıların %89'u kendi dilinde (doğrudan veya nitelikli çeviri yoluyla) bilgi aldığını ifade etmiştir.

Bu bulgular, COVID-19 ile ilgili risk azaltma faaliyetleri, önleyici tedbirler ve müdahaleler ile hak ve hizmetlere ilişkin genel bilgi düzeylerinin yeterli olduğu gözlenen önceki turlarla benzerlik göstermektedir. Açıkça belirtmek gerekirse, 1. Turda katılımcıların %80'i COVID-19'a ilişkin yeterli bilgiye sahip olduğunu belirtirken, 2. Turda katılımcıların %74'ü hak ve hizmetlere ilişkin yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade etmiştir.

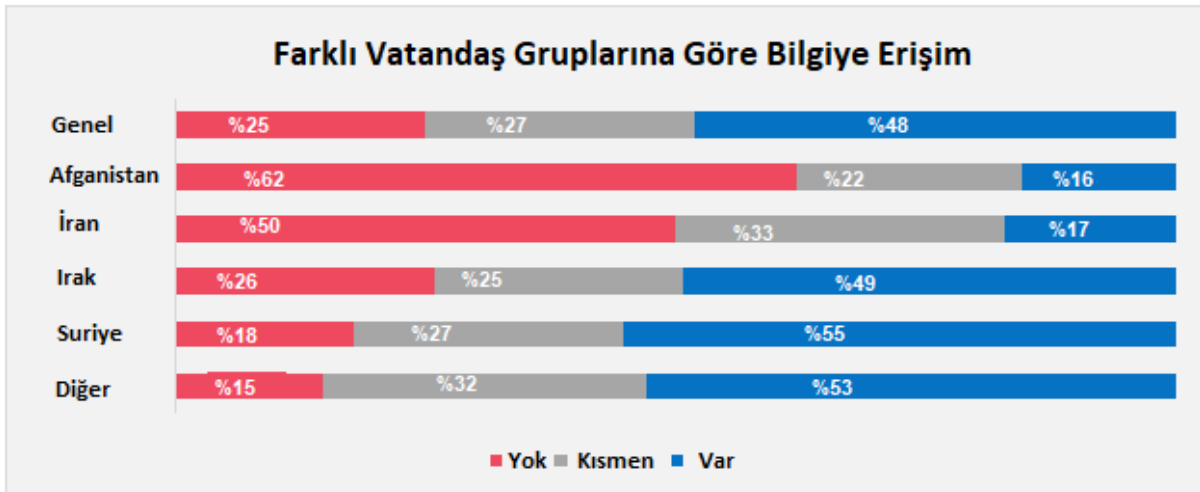
Türkiye'deki Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma kapsamındaki bireylere hak ve hizmetlere ilişkin bilgiye zamanında ve doğru erişimini sağlamak için sektör ortaklarının yıllar boyunca yaptığı yatırımlar, hak ve hizmetlere ilişkin bilgi düzeyinin genel olarak yüksek olmasının sebeplerinden birisi olarak gösterilebilir. Örneğin 2017 yılından bu yana sektör ortakları haklar, sosyal hizmetler ve destek konularında bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarıyla yaklaşık 2,4 milyon kişiye ulaşmıştır. Özellikle 2020 yılında, başta salgının yol açtığı genel değişime ve toplulukların hak ve hizmetlere kesintisiz erişimini sağlamaya yönelik bilinçlendirme ihtiyacı ışığında bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarıyla sektör, 700.000'in üzerinde kişiye ulaşmıştır. Bununla birlikte, bu analizin hak ve hizmetlere ilişkin "algılanan" farkındalık düzeyleri ile "gerçek" farkındalık

düzeylerini daha iyi bir şekilde karşılaştırmayı sağlayan özel bir topluluklarla iletişim analizi olmadığı unutulmamalıdır. Kuşkusuz ki, toplulukların bilgiye erişimine dair bu analizle elde edilen bulguların doğrulanması için ilave özel analizler gerekmektedir.

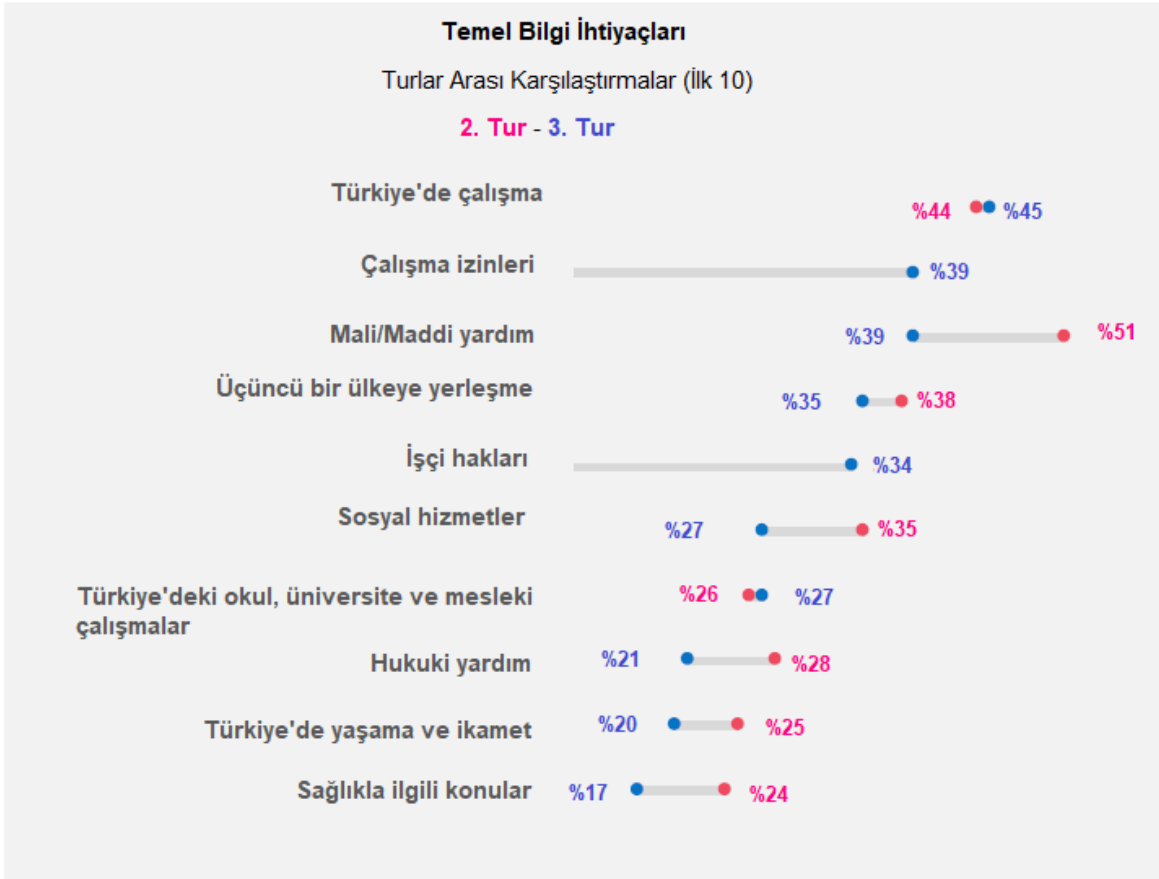
İlk iki Turda olduğu gibi, bilgiye erişim açısından hane reisinin cinsiyeti ve katılımcının cinsiyeti arasında önemli bir fark bulunmamıştır. Ancak, ilk iki turdan farklı olarak bu analiz, coğrafi konumlar arasında erişim farklılıkları olduğunu göstermiştir. 3. Turun bulgularına göre, hak ve hizmetlere ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade edenler açısından ortalamanın oldukça altında yer alan iki bölge belirlenmiştir. Açıkça belirtmek gerekirse, coğrafi bölgeler arasında katılımcıların ortalama %25'i yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtirken, İç Anadolu ve Diğer bölgesinde katılımcıların %41'i ve Ege'deki katılımcıların %40'ı hak ve hizmetlere ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığını düşündüğünü ifade etmiştir.

Aynı zamanda bu analiz, farklı ülke vatandaşlarının bilgiye erişiminde de farklılıklar olduğunu göstermiştir. İkinci Turda olduğu gibi, Afganların büyük bir çoğunluğu (%62) ve İranlı katılımcıların yarısı (%50) hak ve hizmetlere ilişkin yeterli bilgiye erişimleri olmadığını belirtmiştir. **Bu bulgular yalnızca erişilebilir bilgiye sahip, anadili Arapça olmayan kişilere erişme ve hedefleme ihtiyacının arttığını göstermekle kalmamış (2. Turda da tanımlandığı üzere), aynı zamanda 2. Turda Afganların %52'sini ve İranlıların %38'sini oluşturan bilgiye erişimi olmadığını belirtenlerin oranının büyük ölçüde arttığını da göstermiştir.** Nüfus grupları arasındaki bilgi ihtiyacı kategorileri (nüfus grupları arasındaki belirli farklar dahil) aşağıdaki bölümde gösterilmiş olup, Afgan ve İranlı katılımcıların yeniden yerleşime, Türkiye'de çalışma, çalışma izni ve maddi yardım konularında daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduklarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Analize göre, bilgi ihtiyaçlarının ana kategorileri Türkiye'de çalışma (%45), çalışma izni (%39), mali ve maddi yardım (%39), üçüncü bir ülkeye yeniden yerleştirme (%35) ve işçi hakları (%34) konularını kapsamaktadır.⁶ Turlar arasında bilgi ihtiyaçları kategorilerine ilişkin yalnızca küçük farklılıklar olsa da, **katılımcıların ihtiyaç duydukları bilgilerin büyük çoğunluğunun, hanelerin kötüleşen sosyoekonomik durumlarıyla ilişkili olabilecek geçim kaynakları ve sosyoekonomik konularla bağlantılı olduğu belirtilmiştir.** Hane reislerinin cinsiyetleri arasında belirgin farklar olması dikkat çekmiştir. Aile reisi kadın olan haneler, çalışma iznine ilişkin bilgileri öncelikli bilgi ihtiyacı olarak tanımlamıştır (%43 ile ortalamanın biraz üstünde). Aile reisinin ikili cinsiyet yapısı dışında olduğu haneler için, Türkiye'de aile birleşimi ile Türkiye'de okul, üniversite ve mesleki çalışmalara ilişkin prosedürlerin mali/maddi yardım ile eşit derecede önemli olduğu belirtilmiştir (toplam %33).

⁶ Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) Türkiye Danışma Hattı'nın Aylık Raporuna göre, Ocak ayında alınan çağrılarının büyük çoğunluğu yeniden yerleştirme, mali yardım, hukuki yardım/danışmanlık ve özel ihtiyaç sahibi kişilere yönelik yardım konularına ilişkin bilgi ihtiyacıyla ilgilidir. Söz konusu bilgi ihtiyaçları, bu anket yoluyla belirlenen ihtiyaçlarla büyük ölçüde uyumludur.

Nüfus grupları arasında bilgi ihtiyacı kategorileri açısından küçük farklılıklar vardır. Ancak analize göre, nüfus grupları arasındaki aşağıda belirtilen başlıca bilgi kategorilerine ek olarak, Afganların %34'ü Türkiye'ye yerleşme ve Türkiye'de yaşam konularında bilgi almak isterken, İranlıların %48'i, "diğer" milletlerden olan kişilerin %40'ı ve Suriyelilerin %29'u sosyal hizmetler konusunda bilgiye ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Özellikle İranlılar için, sosyal hizmetlere ilişkin bilgi ihtiyacı 2. Turdan bu yana iki kat artarken, Suriyeli katılımcılar için bu kategoride düşüş olduğu görülmüştür.

Yukarıda gösterildiği üzere **(önceki Turların aksine) bu Turda, İç Anadolu ve Diğer bölgesi ve Ege Bölgesi'nde bilgi yaygınlaştırma amaçlı ek çalışmalarının yapılması gerektiği belirlenmiştir.** İç Anadolu ve Diğer bölgesinde bilgi ihtiyaçlarının ilk üç kategorisi Türkiye'de çalışma, yeniden yerleştirme, çalışma izni konuları iken, Ege'de küçük bir farkla sıralama yeniden yerleştirme, Türkiye'de çalışma ve çalışma izni şeklindedir.

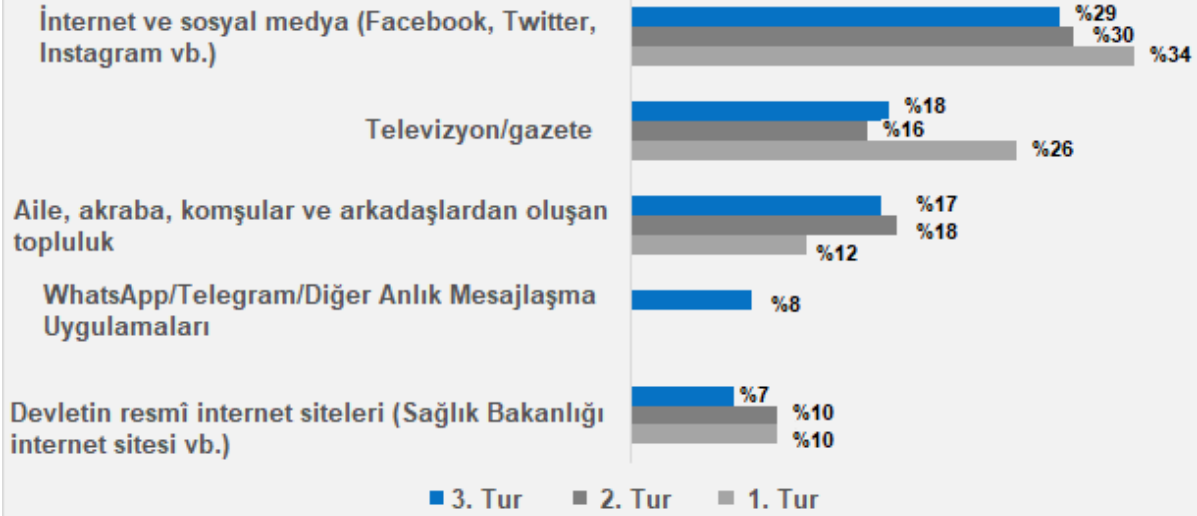
Ortalama olarak, **katılımcıların %14'ünün aşya ilişkin bilgileri, %11'inin önleyici ve risk azaltma tedbirlerine ve yalnızca %5'inin müdahaleye ilişkin bilgileri ihtiyaç olarak değerlendirmesi nedeniyle, COVID-19'a ilişkin bilgi ihtiyacı, bilgi ihtiyaçlarının ilk on kategorisi arasında yer almamıştır.** Bu bulgular, COVID-19'a ilişkin farkındalık ve bilgi düzeylerinin nispeten yüksek olduğu önceki turlardaki bulguları doğrulamaktadır. Ülke çapında COVID-19'a ilişkin bilgi ihtiyaçları açısından katılımcıların cinsiyetleri arasında büyük farklılıklar görülmezken, COVID-19'un önlenmesi, risk azaltma ve COVID-19 aşılmasına yönelik bilgi ihtiyaçlarının en fazla Güneydoğu'da olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, İranlı ve "diğer" ülke vatandaşı olan katılımcılar, sırasıyla %21 ve %27 oranla, COVID-19 aşısına yönelik bilgi ihtiyaçlarının diğer gruplara kıyasla daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Son olarak, aile reisi kadın olan hanelerin yalnızca %7'si COVID-19 aşısına ilişkin bilgiye ihtiyaç duyarken, bu oran aile reisi erkek olan hanelerde %16'ya yükselmiştir.

Tüm katılımcılar için ana bilgi kaynağı internet ve sosyal medya (%29), televizyon ve/veya gazete (%18) ve aile, akrabalar, komşular ve arkadaşların da bulunduğu topluluk (%17) olmuştur. Tüm turlarda kaynaklar nispeten aynı kalırken, bilgi kaynağı olarak kamu kurumlarında (gerek internet siteleri gerek çağrı hatları) küçük bir düşüş gözlemlenmiştir. Sivil Toplum Kuruluşları ve UNHCR Yardım Sitesi, önceki turlarda olduğu gibi ana bilgi kaynağı olarak (ardışık olarak %6 ve %2) tanımlanmamıştır. Bilgi kaynakları bulgularına istinaden not edilmelidir ki 2. ve 3. Turlar arasında katılımcıların yaş ortalamasında büyük bir değişiklik tespit edilmemiş ve yaş ortalaması yaklaşık 37 olarak kalmıştır.

Ana Bilgi Kaynağı

Turlar Arası Karşılaştırmalar

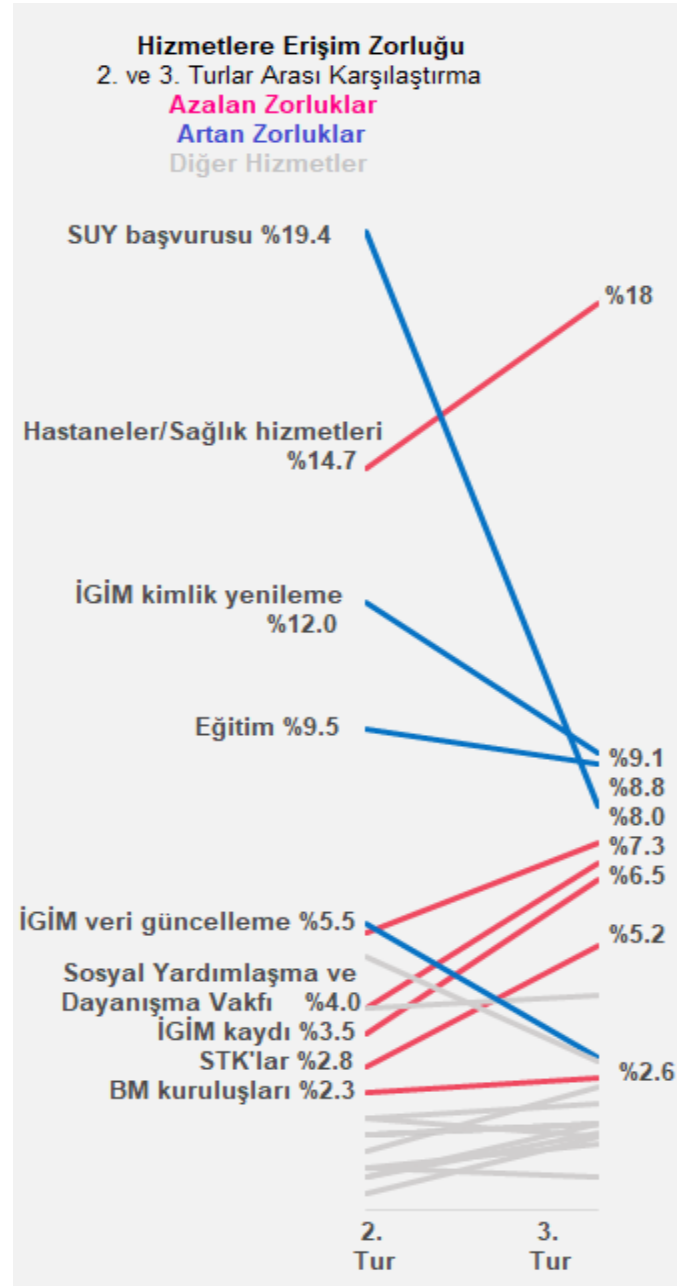

Hizmetlere Erişim

Önceki Turlarla karşılaştırıldığında bu Tur, temel hizmetlere erişim düzeyinin az da olsa gerilediğini göstermiştir. **Katılımcıların %87'si, hizmetlere erişmeye çalıştığını ifade ederken, %43'ü hizmetlere erişemediğini belirtmiştir.** Katılımcıların %36'sının hizmetlere erişmeye çalışmasına rağmen, engellerle karşılaştığını belirtmesi, önceki turlarda olduğu gibi durumun kötüye gittiğini göstermektedir. Analiz, 2. Tura kıyasla kötüleşmekte olan bir duruma işaret ederken, 3. Turda hizmete erişmeye çalışanların yüzdesi aynı kalmış, diğer bir deyişle, hizmete erişim ihtiyacı olan kişilerin sayısında büyük bir değişiklik meydana gelmemiştir. Ancak, bu kişiler arasında, hizmete erişim sağlayamayanların sayısı artmıştır. Hizmetlere erişimin önündeki engellerin büyük çoğunluğunun COVID-19 koşulları ve kısıtlamalar ile ilgili olmaya devam ettiği hususu, dolayısıyla bu engellerden bazılarının geçici olabileceği (ve salgın durumu normaleştiğinde iyileştirileceği/azaltılacağı) aşağıdaki bölümde belirtilmiş ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Ancak, salgın normaleştiğinde erişimin önündeki engellerin devam edip etmeyeceğini görmek için bu analizle ve özellikle hizmetlere erişime yönelik ilave özel analizlerle izleme çalışmalarını devam ettirmek önem taşıyacaktır.

Hastaneler ve sağlık hizmetleri (%18), İl Göç İdaresi Müdürlüğü (İGİM) ile kimlik yenileme prosedürleri (%9), eğitim (%9), Sosyal Uyum Yardımı (SUY) başvuruları (%8) ve İGİM ile veri güncelleme prosedürleri, katılımcıların erişimde sorun yaşadıkları temel hizmetler ve hizmet sağlayıcılarıdır. Bununla birlikte, İGİM hizmetlerine erişim düzeylerinin (kimlik yenileme ve veri güncelleme) normalleşme/kısıtlamaların kaldırılması ile birlikte zaman içinde iyileşme gösterdiği belirtilmiştir.

İkinci Tur bulgularıyla karşılaştırıldığında, ulaşılması zor olan hizmetler nispeten aynı kalmış, ancak hastane ve sağlık hizmetlerine erişimin gittikçe zorlaştığı, SUY başvurularına erişimin ise büyük oranda⁷ (engellerle karşılaşanlarda %58'lik bir düşüşle) kolaylaştığı belirtilmiştir. Yukarıdaki sayfada yer alan grafik, belirli bir dönemde katılımcıların erişim engelleriyle karşılaştığı hizmetleri ve hizmet sağlayıcıları karşılaştırmaktadır.

Katılımcıların
%43'ü
COVID-19 salgını
süresince **hizmetlere**
erişim
sağlayamamıştır

Bu analiz, hizmetlere erişim açısından katılımcıların cinsiyetleri arasındaki belirli farkları göstermektedir. Hizmetlere erişim sağlamaya çalışanlar arasında, erkek katılımcılara (%40) kıyasla kadın katılımcıların (%47) ülke çapında hizmetlere erişimde daha fazla zorlukla karşılaştığı görülmüştür. Bu bulgular, erkek katılımcıların %28'ine karşılık kadın katılımcıların %36'sının hizmetlere erişimde zorluk yaşadığı önceki turdaki bulgularla benzerlik göstermektedir.

Kadın katılımcıların karşılaştıklarını belirttikleri temel engeller, erkek katılımcıların ifade ettikleriyle son derece benzer olsa da (genel engeller aşağıdaki şekilde gösterilmiştir), mali engellerin, erkek katılımcılara kıyasla kadınların erişimini daha çok etkilediği ifade edilmiştir. Buna ek olarak, kadın katılımcıların hizmetlere erişimine ilişkin bulgular ve bilgiye erişim düzeyleri arasında bağlantı kurulduğunda, yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade eden kadın katılımcılar açısından (denemesine rağmen) hizmetlere erişim sağlayamayanların yüzdesi %51'e (tüm kadın katılımcıların %47'sine kıyasla) yükselmiştir. Bu durum, bilginin hizmetlere erişiminde önemli bir faktör gibi görünmemesine rağmen, hizmetlere başarıyla erişme konusunda daha fazla bilgi sahibi olanlar lehine az da olsa fark olduğunu göstermektedir.

Bu analiz, önceki turlarda olduğu gibi, başta Afgan ve İranlı kişiler olmak üzere hizmetlere erişim açısından farklı ülke vatandaşları arasında bazı farklar olduğunu göstermektedir. Açıkça belirtmek gerekirse, Afganların %42'si ve İranlıların %49'u denemelerine rağmen hizmetlere erişim sağlayamamıştır. İkinci Turda, tüm katılımcıların ortalama %31'i hizmetlere erişimde engellerle karşılaşırken, bu oran Afganlar için %40 ve İranlılar için %42 olmuştur. Her iki grubun da hizmetlere erişimde en çok zorluk yaşadıkları alan hastaneler olmuştur. Afganlar için, hastanelerin ardından eğitim (%10), STK'lar (%8), halk eğitim merkezleri (%8), Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (%8) ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (AÇŞHİM)

⁷ Türk Kızılayı/IFRC'nin güncel verilerine göre, SUY başvuruları salgından etkilenmiş ve bu durum, özellikle salgının ilk aylarında SUY'a erişim sağlayan yeni hane sayılarının düşmesine neden olmuştur. Bunun, SUY başvuruları için bir giriş kapısı görevi gören hizmet sağlayıcıların çalışma kapasitelerinde yaşanan düşüş ile ilgili olduğu varsayılmaktadır. Normalleşmenin arttığı ve tedbirlerin kaldırıldığı dönemde, SUY alan yeni hane sayısı artmıştır.

hizmetleri (%6) gelmektedir. İranlılar için, hastaneler ve sağlık hizmetlerinin ardından İGİM'e kayıt (%11), SUY (%9), Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (%8), İGİM ile veri güncelleme (%5) ve STK'lar (%5) gelmektedir. Nüfus gruplarının belirttiği hizmete erişim engellerine ek olarak maddi engeller, diğer gruplara kıyasla Afganlar ve İranlılar için daha büyük bir engel teşkil etmektedir. Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma kapsamında olan kişilere sağlanan hizmetlerin (sektör ortaklarının yanı sıra kamu kurumları ve yerel makamlar tarafından sağlanan hizmetler) ücretsiz olduğu bilinse de, bu grupların yol masraflarını karşılayamamaları nedeniyle hizmetlere erişememeleri maddi engellere örnek olarak gösterilebilir. Maddi engellere ek olarak İranlılar için, kayıtla ilgili sorunların diğer hizmetlerin yanında özellikle İGİM, SUY, Halk Eğitim Merkezleri, İŞKUR ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına erişimlerine engel teşkil ettiği görülmektedir. Kadınların %57'sinin erkeklerin %44'üne kıyasla daha fazla zorlukla karşılaştığı göz önünde bulundurulduğunda, İranlı kadınların İranlı erkeklere nazaran hizmetlere erişimde daha fazla zorlukla karşılaştığı söylenebilir. İranlı kadınların en çok Ege (%67) ve Marmara (%75) bölgelerinde hizmetlere erişim engeliyle karşılaştığı belirtilmiştir. İranlı kadınlar için, hastaneler ve sağlık hizmetleri (%39) erişimi en zor alan olmaya devam etmekte ve bunu, İGİM'e kayıt (%14), eğitim (%11) ve bankalar (%7) izlemektedir. Bu hizmetlere erişimde karşılaşılan temel engellerin maddi engeller (%15), hizmet eksikliği (%15), kapanma/sokağa çıkma yasakları (%15), hizmet sağlayıcıların yardımcı olmaması (%12) ve kayıt eksikliği (%9) olduğu ifade edilmiştir.

Genel olarak **bu bulgular, başta her iki vatandaş grubunun da karşılaştığı mali engeller ve özellikle İranlılar için kayıtla ilgili zorluklar göz önüne alındığında, hak ve hizmetlere engelsiz bir şekilde erişebilmelerini sağlamak amacıyla Afgan ve İran uyruklu topluluklara (özellikle kadınlara) yönelik erişim ve destek ulaştırma ihtiyacının arttığını göstermektedir.**

Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına (gerek mali destek mekanizmaları gerek İranlıların kayıt imkânlarına erişimi) ek olarak, hizmetlere erişimin önündeki bu engelleri hafifletmek amacıyla, her iki vatandaş grubu için de sosyal koruma programlarına erişimi kolaylaştırmayı hedefleyen müdahaleler gerekebilir.

Önceki turların aksine bu turda STK'ların, katılımcıların erişimde zorluk yaşadığı hizmetler/hizmet sağlayıcıları olarak tanımlanması dikkat çekmiştir. Analiz, katılımcıların tam olarak hangi STK hizmetlerine erişim sağlayamadığına dair detaylı bilgi toplamamaktadır, ancak bu durum 4. Turda yeni bir inceleme alanı olarak ele alınabilir. STK'lara ve ilgili hizmetlere erişimin önündeki temel engeller arasında hizmetlerin kapanması (%13), yoğun hizmetler (%13) ve hizmet verilmemesi

(%11) yer almaktadır. Coğrafi farklılıklara bakıldığında, özellikle Güneydoğu Bölgesinde ve İç Anadolu ve Diğer bölgesinde STK'lar, erişimi en zor alan olarak değerlendirilmiştir.

STK'ların çalışma durumları (ve hizmet sunumundaki değişiklikler), ülke çapındaki mevcut Koruma koordinasyon platformları üzerinden salgın boyunca takip edilmiştir. STK'ların büyük çoğunluğu salgının ilk birkaç ayında özellikle hizmet sunum yöntemlerini uzaktan çalışma şeklinde değiştirmek üzere uyum sağlama sürecine girdiği için, erişilebilirlikleri başlangıçta (nispeten) düşmüş olabilir. STK'lar, değişikliklere rağmen yenilikçi yaklaşımlarla çalışmaya ve topluluklara hizmet sunmaya devam etmektedir. Toplulukların hizmet sunumunda meydana gelen değişikliklere ilişkin bilgilere gerçek zamanlı olarak erişebilmesi için, COVID-19 hizmet sunumu bağlamında (STK'ların hizmet vermeye devam edip etmediği, hizmetlerin uzaktan verilmeye devam edip etmeyeceği dahil olmak üzere) Hizmet Danışmanlığı (Services Advisor) güncellenmiş ve sektör ortaklarından kurumlarındaki değişiklikleri bu platform yoluyla sürekli olarak güncellemeleri istenmiştir.

Bu doğrultuda, sektör içinde hizmet sağlayıcıların %90'ından fazlası COVID-19 süresince hizmetlerini sunmaya devam edebilmiş (COVID öncesi döneme kıyasla) ve %55'i uzaktan hizmet vermiştir. Ayrıca hizmet sağlayıcıların %35'i, özellikle COVID-19'un topluluklar üzerindeki olumsuz etkisini hafifletmek üzere yeni hizmetler sunmaya başlamıştır. Genel olarak, sektör ortaklarının çabalarıyla, koruma hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak üzere 2020 yılının ilk çeyreğinde 154.000 kişiye destek verilirken, bu sayı 2021 yılının aynı döneminde (bu analizin yapıldığı dönemde) 174.000 kişiye yükselmiştir.

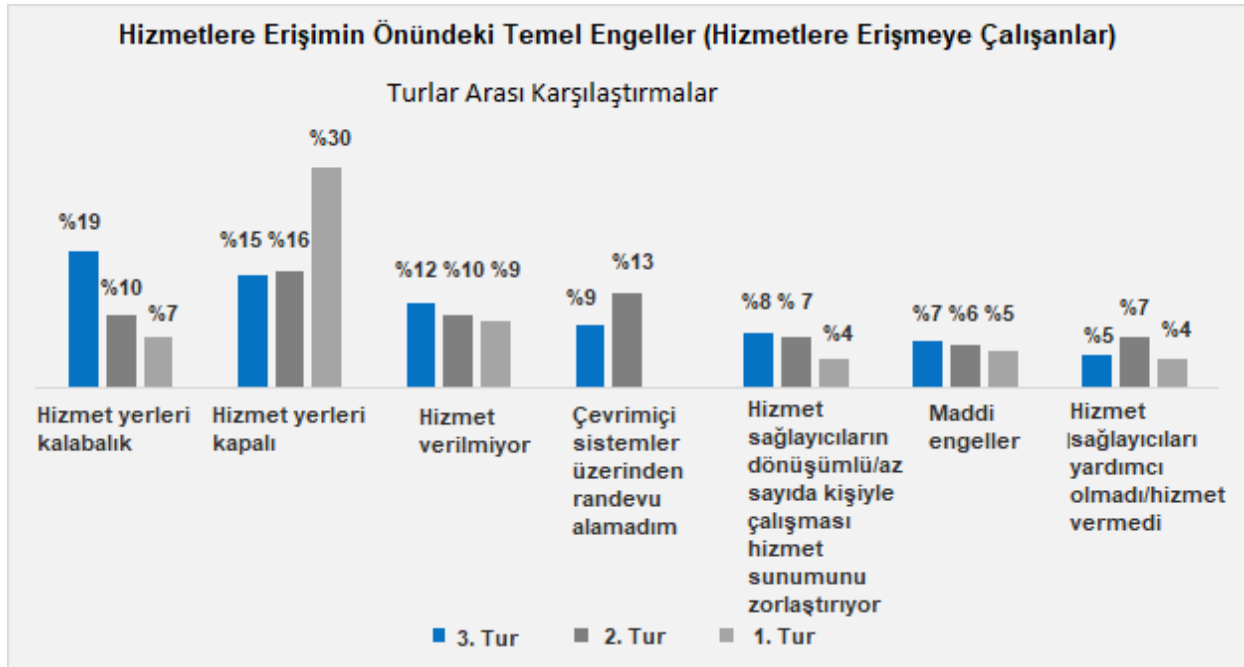
Özellikle Güneydoğu Bölgesinde ve İç Anadolu ve diğer bölgesinde STK'lara erişim zor olarak nitelendirilirken, Türkiye'nin Güneydoğu'sundaki hizmet sağlayıcıların %57'sinin ve İç Anadolu ve diğer bölge illerindeki hizmet sağlayıcıların %56'sının bu bölgelerde uzaktan hizmet verdiği belirtilmiştir. Ayrıca, salgın boyunca uzaktan hizmet vermeye devam eden 56 sektör ortağından 22'sinin merkezi İç Anadolu'da ve diğer bölgesinde bulunurken, 33'ünün merkezinin Güneydoğu bölgesinde bulunduğu ve böylece, COVID-19 süresince ülke geneline kıyasla bu bölgelerdeki STK'ların süregelen hizmetlerinin kısmen tatmin edici düzeyde olduğu belirtilmiştir.

COVID-19 süresince Hizmet Danışmanlığı uygulamasında yapılan düzenli güncellemelere ve STK hizmetlerinin kesintisiz olarak devam etmesine rağmen, STK hizmetlerinin (kısıtlı) erişilebilirliğine ilişkin Üçüncü Tur bulguları, toplulukların başta Hizmet Danışmanlığı olmak üzere, bu konuda yetersiz bilgilendirilmesi olarak yorumlanabilir. Özellikle COVID-19

gibi belirsiz zamanlarda, STK'lar aracılığıyla ve diğer yollarla sunulan hizmetlerin öngörülebilir ve ulaşılabilir olmasının topluluklar için önemli olduğu kanıtlanmıştır. Bu yüzden, Hizmet Danışmanlığı ve topluluklarla iletişim araçlarının daha fazla tanınmasını sağlamaya yönelik çalışmalar önem arz edecektir. Bununla birlikte, bu uygulamada yer alan katılımcıların yalnızca 3RP yapısı altında çalışan ve/veya Hizmet Danışmanlığına yansıtılan hizmetler sunan STK'lar yoluyla destek aramadığının varsayıldığı görülmüştür. Bahsi geçen toplulukların 3RP koordinasyon mekanizmasında yer almayan diğer STK'lara erişim düzeyinin değerlendirilmesi zordur.

COVID-19, STK'ların yanı sıra hizmet sağlayıcıların (kamu kurumları ve yerel makamlar dahil) çalışmalarını ve hizmet sunum şekillerini etkilemeye devam etmektedir ve bu durum uzaktan; sanal ve dijital ortamlar üzerinden kesintisiz hizmet sunumu olarak yansımaktadır. COVID-19'un hizmet sunumu üzerindeki etkisi, toplulukların hizmetlere erişim düzeyleri ile açıkça ilişkilidir. Turlar arasında karşılaştırmaların yer aldığı aşağıdaki Şekilde görüldüğü gibi, hizmetlere erişimin önündeki engellerin çoğu COVID-19 ile ilgili olmaya devam etmekte ve hizmet noktalarındaki aşırı kalabalık, hizmetlerin kapanması ve hizmet verilmemesi ilk üç engel olarak sıralanmaktadır.

Hizmetlere erişimin önündeki temel engeller İlk Turdan bu yana benzer kalırken, bazı engeller daha yaygın hale gelmiş, bazıları ise zamanla etkisini yitirmiştir. Özellikle, hizmetlerin kapanması (veya öyle algılanması) İlk Turda temel bir engel olarak görülürken, gerek uzaktan hizmet

vermeye geçilmesiyle gerek hizmetler için belirli gruplara verilen önceliğin kaldırılmasıyla birlikte hizmet sağlayıcıların COVID-19 sürecine daha fazla uyum sağlaması sonucunda hizmetlerin daha erişilebilir olduğu belirtilmiştir. Hizmetlerin zaman içinde giderek daha kalabalık hale gelmesinin nedeni de bu olabilir. Ayrıca, çok sayıda hizmet sağlayıcı uzaktan/çevrimiçi olarak hizmet vermeye başlarken, hastaneler, İGİM ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları gibi bazı hizmet sağlayıcıları fiziksel erişim gerektiren hizmetler sunmaya devam etmektedir ve bu durum, söz konusu hizmet noktalarındaki kalabalığı açıklayabilmektedir. 2. Turda yeni bir engel olarak tanımlanan çevrimiçi sistemler üzerinden randevu alamama konusunun özellikle Iraklı katılımcılar (%20) için ve İç Anadolu ve Diğer bölgesinde (%23) engel oluşturduğu belirtilmektedir.

Önceki turda olduğu gibi, katılımcıların %13'ü genel olarak hizmetlere erişmeye çalışmamıştır. Bu durumun temel sebepleri, hizmetlere ihtiyaç duymama (%62), COVID-19 nedeniyle evden çıkma korkusu (%15), mali engeller (%6) ve COVID-19 risk grubunda olmaktır (%2). Açıkça belirtmek gerekirse bu analiz, hizmetlere erişememe sebeplerine ilişkin farklı ülke vatandaş grupları arasındaki farkları da göstermektedir. Yukarıda belirtilen sebeplere ek olarak, Afganlar ev/bakım işlerini (%4) ve çalışma saatleri içinde işte olduklarını, İranlılar fiziksel erişim engellerini (%14) ve hizmetler ile hizmet sağlayıcılara ilişkin bilgi eksikliklerini (%7), Iraklılar ise gerekli resmi belgelerinin olmamasını (%9) öne sürmüşlerdir. **Bu bulgular, hizmetlere erişmeye çalışmama nedenlerinin hizmetlere ihtiyaç duymamanın ötesine geçtiği için özellikle program/hizmet tasarlarken ve uygularken farklı nüfus gruplarına özel, yaşa, cinsiyete ve çeşitliliğe uygun yaklaşımların benimsenmesi gerektiğini desteklemektedir.**

Son olarak, İlk Turdan bu yana ifade edilen COVID-19 nedeniyle evden çıkma korkusundaki hafif azalmanın (%2) nedeni, salgın sürecinin uzaması ve normalleşmenin artması olabilir. Üçüncü Tur bulguları, hizmetlere erişmeye çalışmama sebebi olarak "COVID-19 risk grubunda olma" nedeninin (2. Turda %5'ten) %3'e düştüğünü göstermektedir.

Sağlık Hizmetlerine Erişim

Önceki turlarda olduğu gibi bulgular, **sağlık hizmetleri (COVID ve acil durum dışındaki) ve hizmet sağlayıcılarının COVID-19 salgını boyunca en zor ulaşılabilir olan hizmetler olduğunu** göstermektedir. Katılımcıların %81'i sağlık hizmetlerine erişim sağlamaya çalışmış ve bu kişilerin %23'ü erişemediğini bildirmiştir. En zor erişilebilen hizmet olmasına rağmen, katılımcıların %26'sının (2.

Katılımcıların
%23'ü,
denemelerine rağmen
COVID-19 salgını
boyunca **sağlık
hizmetlerine**
erişememiştir.

Tur) ve %25'inin (1. Tur) sağlık hizmetlerine erişemediği önceki Turlara kıyasla küçük gelişmelerin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, katılımcıların %30'unun hizmetlere erişimde engellerle karşılaştıklarını belirttikleri 2. Turdan bu yana, 3. Turda bu oran %21'e düşmüş ve kadınların sağlık hizmetlerine ve hizmet sağlayıcılara erişiminin iyileştiği görülmüştür.

Bağlam açısından, COVID ve acil durum dışındaki sağlık hizmetlerinin hiçbir zaman tamamen durmadığı belirtilmiştir. COVID ve acil durum dışındaki hizmet kaynakları, COVID-19'a bağlı olarak (yeni vaka sayısı, hastaneye yatışı yapılan kişiler vb.) zaman zaman artıp azalmaktadır. Açıkça belirtmek gerekirse, COVID-19 vakaları arttığında, COVID-19 servisleri için daha fazla alan ve kaynak tahsis edilmiş, COVID dışındaki ihtiyaçlara ayrılan kaynaklar azalmıştır.

Önceki turlarda olduğu gibi, bazı farklı ülke vatandaş grupları sağlık hizmetlerine erişim sırasında diğerlerine kıyasla daha fazla zorlukla karşılaşmıştır. Özellikle Afgan (%51) ve İrani (%49) katılımcılar, sağlık hizmetine erişmeye çalışırken engellerle karşılaştıklarını belirterek en çok bu alanda zorluk yaşadıklarını bildirmişlerdir. Her iki farklı vatandaş grubunun %50'sinin engellerle karşılaştığını belirttiği 2. Turun bulgularıyla benzer olan bu bulgular, bu süre içinde gelişme kaydedilemediğini göstermektedir.

Bu analiz, Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma'dan yararlanan veya yararlanma ihtimali olan (bkz. Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma için kayıt ve belgelendirme bekleyenler) kişilerin karşılaşılabileceği farklı engelleri de göstermektedir. Suriyeli katılımcılar için hizmetlere erişimdeki temel engellerin hizmet sağlayıcıların aşırı kalabalık olması (%20), COVID-19 bulaşma korkusuyla hastanelerden uzak durma (%16), COVID-19 nedeniyle kısıtlanan hastane kaynakları (%16) ve hizmet sağlayıcıların tedaviyi reddetmesi (%16) öne sürülmüştür.

Kayıt ve belgelendirme bekleyen kişiler, Uluslararası Koruma Başvuru Sahipleri ve Statü Sahipleri için sağlık hizmetlerine erişimdeki temel engel, sağlık sigortalarının inaktive edilmesi olmuştur. **Açıkça belirtmek gerekirse, bu nüfus gruplarının %82'si, denemelerine rağmen sağlık sigortalarının inaktive edilmesi sebebiyle sağlık hizmetlerine erişemediklerini belirtmiştir.** Bu da, katılımcıların %43'ünün sigortalarının inaktive edilmesi sebebiyle sağlık hizmetlerine erişemediklerini belirttiği 2. Tur bulgularına kıyasla büyük bir artış olduğunu göstermektedir.

2019 Aralık ayında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamının başvuru sahiplerinin kayıt tarihinden itibaren bir yıl süreyle geçerli olduğu belirtilmektedir. Yapılan değişikle, GİGM tarafından

başvuruları (ilk seferde) reddedilen yabancıların genel sağlık sigortası kapsamında çıkarılması gerektiği öngörülmektedir. Özel ihtiyaç sahibi kişiler⁸, sağlık sigortası olmayan kişiler ve maddi imkânı olmayan kişileri de kapsayacak şekilde, bu kişilerin sağlık sigortalarının yeniden aktive edilmesini sağlayacak bazı istisnalar belirlenmiştir. Ancak, bu Tur analiziyle belirlenen ve sigortalarının inaktive edilmesiyle sağlık hizmetlerine erişimde engellerle karşılaşan kişilerin özel ihtiyaç sahibi olup olmadıklarını, özel sağlık sigortasına sahip olup olmadıklarını veya maddi durumu olup olmadığını (örnekleme kısıtlamaları ve bu Turda elde edilen bilgi düzeyinden dolayı) belirlemek oldukça zordur.

Sigortalarının inaktive edilmesinden dolayı engellerle karşılaşanların sayısındaki büyük artış, İGİM prosedürleriyle (ilk seferde reddedilmenin sigortanın inaktive edilme sebebi olması göz önünde bulundurularak) elde edilen Uluslararası Koruma Statü Belirleme kararlarındaki artışla açıklanabilir. Bu büyük artışın bir diğer sebebi de, kayıt tarihinden itibaren 1 yılın dolması vesilesiyle sağlık sigortalarının otomatik olarak inaktive edilmesinden kaynaklı olabilir. Bu spesifik durumda ancak istisnai durum kapsamına giren bireyler için bir mekanizma bulunmaktadır. Bu da, kişilerin İGİM'e başvurmalarını gerektirmekte olup, sağlık sigortalarının yeniden aktive edilmesi yönünde bir değerlendirmenin başlatılması yoluyla düzenlenmiştir. İkinci durumla ilgili olarak belirtilmesi gereken bir nokta da, özel ihtiyaç sahibi veya sağlık sorunu olan kişilerin sağlık raporu alma zorunluluğudur. Rapor almaları için ise, aktif bir sağlık sigortası kapsamında olmaları gerekmektedir; bu durum ise bazı zorluklar barındırmaktadır. Söz konusu zorluklar arasında, özellikle de COVID dışındaki sağlık sorunları nedeniyle, hastanelere erişimle ilgili yaşanan genel engeller ön plana çıkmaktadır; bunun sebebi olaraksa, aşırı kalabalık ve bulaşıcı korkusu nedeniyle hastanelere gitmeyle ilgili oluşan korkular ve mevcut durumda hastane kaynaklarında baş gösteren kısıtlılıklar belirtilebilir.

Bunlarla birlikte, **GİGM'in sigortanın yeniden aktive edilmesi için bahsi geçen istisnai durum kapsamındaki kişiler ve COVID dışı ciddi rahatsızlıkları olanlar için genel sağlık sigortasının yeniden aktive edilmesine yönelik savunuculuk çalışmalarını artırma gerekliliği, özellikle sorunun boyutu, kamu sağlığı hususu ve bunun topluluklar üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulduğunda, zamanla önem ve aciliyet kazanmaktadır.** Maddi imkânların yetersizliği İGİM'in değerlendirmesiyle sağlık sigortasının yeniden aktive edilebileceği istisnai bir durum olarak tanımlanırken, çeşitli sebeplerle (maddi imkânların yetersizliğinin ispatlanamaması gibi) sigortası yeniden aktive edilmeyen kişiler için, hedeflenen nakit

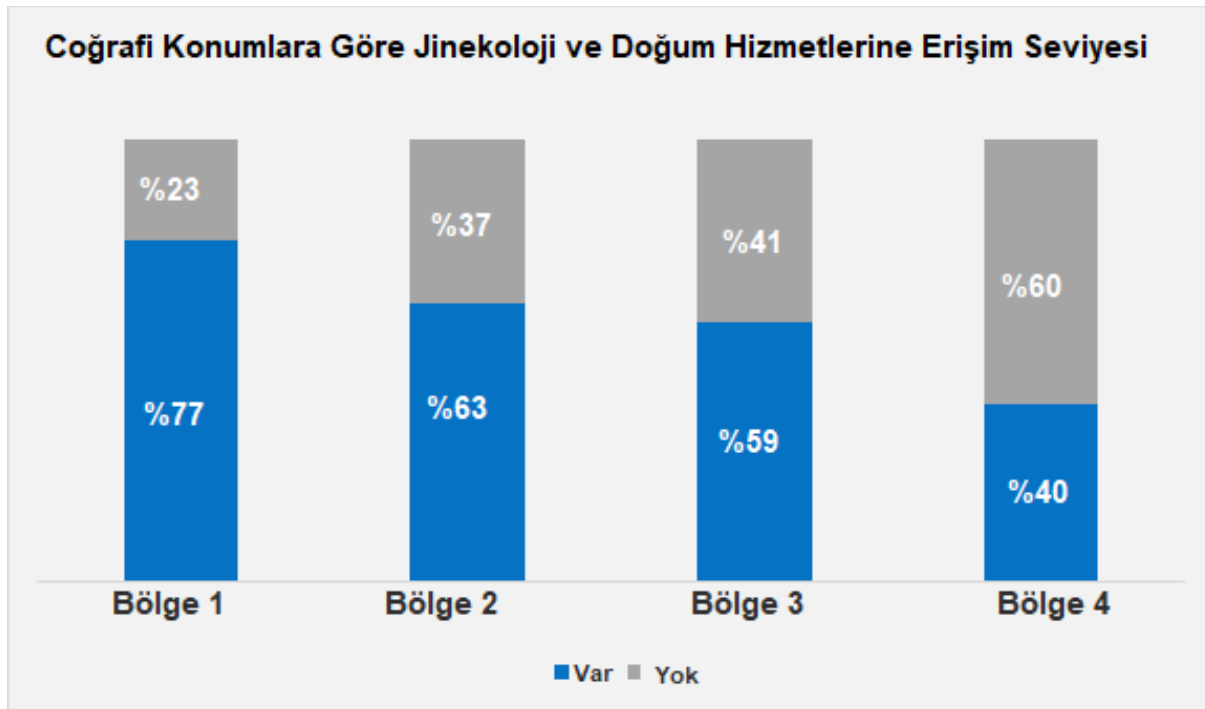
⁸ Özel ihtiyaç sahibi kişiler bu bağlamda engelli, yaşlı, hamile, çocuklu yalnız ebeveynler, işkenceye, tecavüze veya ciddi psikolojik, fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiler olarak tanımlanmıştır.

programların tıbbi masrafları karşılaması değerlendirilebilir. Bunun için, Sağlık sektörü ortaklarının ve nakit temelli programlara sahip kuruluşların, özel bir nakit programla tıbbi ihtiyaçların ve masrafların zamanında ve etkili bir şekilde karşılayıp karşılamayacağına yönelik özel bir değerlendirme yapması gerekmektedir. Aynı zamanda, bu tür programların ihtiyaçları karşılamasına karar verildiği takdirde, fon sağlayıcı kuruluşların bu programların uygulanabilirliği yönünde savunuculuk yapması gerekecektir.

Uluslararası Korumadan yararlanan veya kaydı beklemede olan kişilerin karşılaştığı diğer engeller tedavinin yapılamaması (%5), COVID-19 nedeniyle hastanelerdeki kısıtlı kaynaklar (%3) ve İGİM kaydının olmamasıdır (%3).

Tüm farklı ülke vatandaş grupları içinde, COVID-19 korkusu nedeniyle hastaneye gitmeme durumu zamanla azalmaktadır (2. Turdan bu yana %5 düşüş gözlemlenmiştir) ve bu, durumun normalleşmeye başladığını ve toplulukların korkusunda bir azalma meydana geldiğini göstermektedir.

Tüm nüfus grupları içinde, kadın katılımcıların %44'ü cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve/veya jinekoloji ve doğum hizmetlerine erişmeye çalışmamıştır. Erişim sağlamaya çalışan grubun %56'sından %40'ı, cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve/veya jinekoloji ve doğum hizmetlerine erişememiştir. Bu genel bulgular, 2. Turla benzerdir.

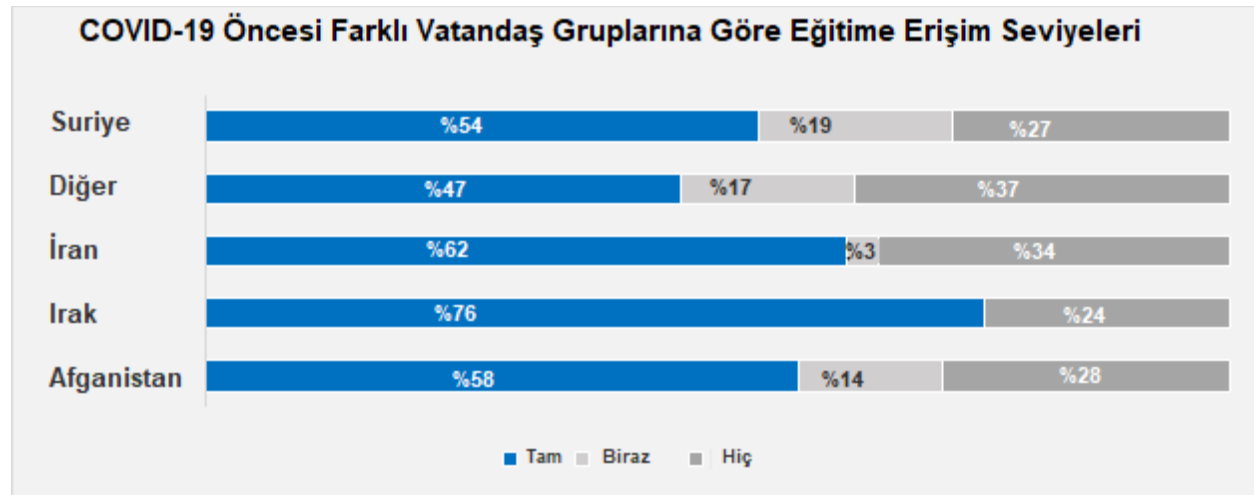

Bu analiz, farklı ülke vatandaş grupları arasındaki cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve/veya jinekolojik ve doğum hizmetlerine erişim farklılıklarını göstermektedir. Özellikle Afgan (%71), Iraklı (%70) ve İranlı (%73) katılımcıların, diğer vatandaş gruplarına kıyasla bu hizmetlere erişimde oldukça geride kaldığı görülmektedir. Afganlar ve İranlılar 2. Turda da erişim konusunda geri sıralarda kalmış, ancak erişim düzeyi yaklaşık %35 oranında önemli bir düşüş göstermiştir. **Başta Afgan ve İranlı olmak üzere kadın katılımcıların cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve/veya jinekoloji ve doğum hizmetlerine erişimdeki keskin düşüş göz önünde bulundurulduğunda, bazı engelleri daha iyi analiz etme ve cinsel sağlık ile üreme sağlığı konusunda müdahale ve yönlendirmeleri artırma ihtiyacı doğmuştur.**

Eğitime Erişim

Bu analiz, çocukların sürekli eğitime erişimi açısından salgının etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Katılımcılara, salgından önce çocuklarının (hepsinin, bir kısmının veya hiçbirinin) okula gidip gitmediği ve okula giden çocuklarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan uzaktan eğitim programına erişim sağlayıp sağlayamadığı sorulmuştur. Buna göre, çocuklu hanelerden %55'i tüm çocuklarının kayıtlı olduğunu ve okula gittiğini belirtirken, %28'i salgından önce çocuklarından hiçbirinin okula gitmediğini ifade etmiştir. Kalan %17 ise, COVID-19 öncesinde en az bir çocuğunun eğitim almakta olduğunu belirtmiştir.

Aşağıdaki Şekil'de görüldüğü gibi, "tüm çocukların" kayıt düzeyi en yüksek olan nüfus grubu, %76 ile İranlılar olmuştur. Öte yandan, farklı ülke vatandaşlarının %37'si ve Iraklı hanelerin %34'ü, okul yaşındaki hiçbir çocuğunun COVID-19 öncesinde okula kayıtlı olmadığını belirtmiştir.

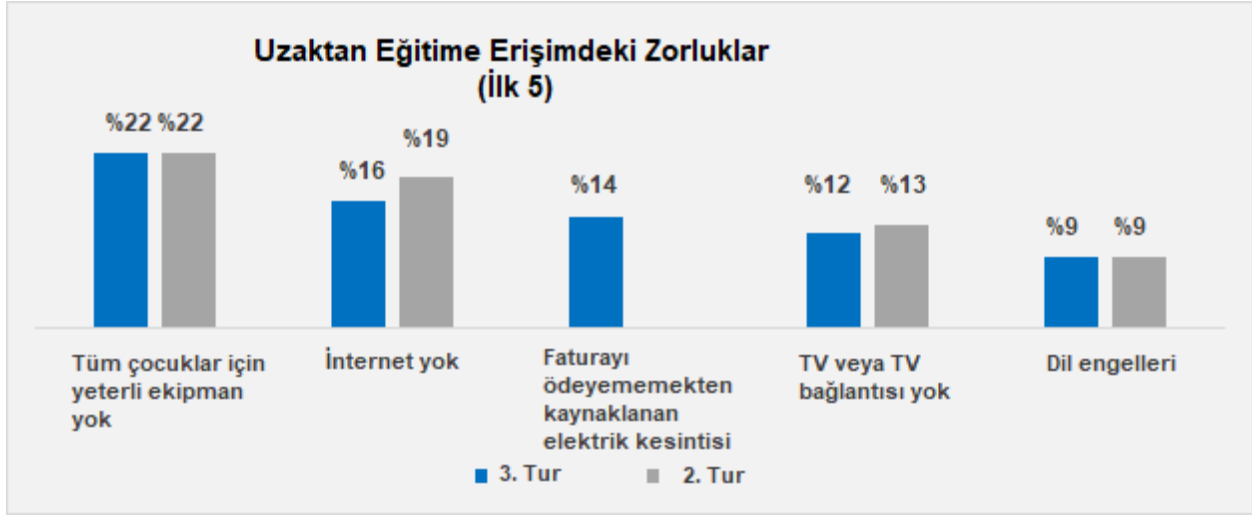

Bu fark oldukça düşük olmasına rağmen, COVID-19 öncesinde tüm çocukları okula kayıtlı olanların yüzdesi, tüm nüfus grupları arasında aile reisi kadın olan hanelerde aile reisi erkek olan hanelere kıyasla daha yüksektir (%55'e kıyasla %57).

COVID-19 öncesinde tüm çocuklarının veya en az bir çocuğunun okula gittiğini belirten hanelerdeki çocukların neredeyse üçte ikisi (%64) uzaktan eğitim imkânlarından faydalanabilmiştir. Bu oran, çocukların 2. Turda %68'inin ve 1. Turda %79'unun eğitime devam edebildiği tespit edilen önceki turlara kıyasla hafif bir düşüş göstermiştir. Zaman içinde daha az çocuğun uzaktan eğitime devam edebildiği ve okulu bırakma oranının arttığı açıkça görülmektedir.

Tüm çocukların %86'sının uzaktan eğitime erişebildiği göz önünde bulunduğunda, sürekli eğitim düzeyi en yüksek olan İranlı hanelerdir. Önceki turlarda olduğu gibi, eğitimi bırakanlar arasında en yüksek yüzdeye sahip olan haneler sırasıyla Afganlar (%19) ve Suriyelilerdir (%14).

Yine önceki turlarda olduğu gibi bu analiz, zorluklarla karşılaşan çocukların cinsiyetleri arasında önemli bir fark olmadığını göstermektedir. Uzaktan eğitime erişimin önündeki temel engeller aşağıdaki Şekil'de gösterilmiştir. Buna göre, karşılaşılan iki zorluk (tüm çocuklar için yetersiz ekipman ve internet eksikliği) önceki turlarla aynı seviyede kalırken, **faturaları ödeyememekten kaynaklanan elektrik kesintilerinin (%14) eğitime devam etmenin önündeki yeni bir engel olduğu belirtilmiştir ve bunun, hanelerin gerileyen sosyoekonomik durumlarıyla (COVID-19'un uzun süreli etkisi nedeniyle) bağlantılı olduğu açıkça görülmektedir.** Iraklı haneler için uzaktan eğitime erişimde üst sırada yer alan engeller yetersiz ekipman (%33) ve internet eksikliği (%22) olurken, özellikle Afgan hanelerde, faturaları ödeyememekten kaynaklanan elektrik kesintilerinin nispeten daha belirgin bir engel olduğu görülmüştür. Gizlilik eksikliği (%22), özellikle Iraklı haneler için bir engel olarak nitelendirilmiştir.

Eğitime kesintisiz erişim ve hanelerin sosyoekonomik durumu arasındaki bağlantıyla ilgili olarak yukarıda belirtilen sonuç, aynı zamanda hanelerin aylık giderlerini ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilme becerilerine ilişkin bulgularla desteklenmektedir.

Ayrıca bu analiz, **eğitime kesintisiz erişim ve hanelerin sosyoekonomik durumu arasında bir bağlantı olduğunu göstermektedir**. Aylık giderlerini ve temel ihtiyaçlarını karşılayabildiğini belirten haneler içinde sürekli uzaktan eğitime erişim oranı %65'tir. Aylık giderlerini ve temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını belirten hanelerdeki çocukların yalnızca %45'i eğitime devam edebilmiştir. Analiz aynı zamanda, gıda dışı masraflarını (sağlık ve eğitim dahil) azaltmaya başlayan hanelerin çocuklarını okula daha az gönderebildiğini göstermiştir. Bu bulgular, çocukların okula devam etmelerini sağlamak için hanelerin sosyoekonomik durumlarını ele almaya ve/veya bu yöndeki hassasiyetlerini azaltmaya yönelik önlemlerin alınması gerektiği görüşünü desteklemektedir.

İkinci Turdaki yükseköğretim katılımına ilişkin bulgular, bu Turda da geçerlidir. Önceki turda olduğu gibi analiz, **hanelerin %92'sinin Türkiye'de yükseköğretim gören aile üyelerinin olmadığını, yalnızca %7'sinin (80 kişi) lisans düzeyinde eğitim aldığını ve %1'den daha azının (6 kişi) Yüksek Lisans programlarına katıldığını göstermektedir**. İkinci Turda Doktora programına hiç kimsenin katılmadığı görülürken, 3. Turda 1 kişinin katıldığı belirlenmiştir.

Bu analiz, yükseköğretime erişimde farklı ülke vatandaş grupları ve coğrafi konumlar arasında bazı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Yükseköğretime en düşük katılım gösteren haneler Afganlar (%98) ve Suriyeliler (%92) iken, Lisans düzeyinde eğitime en çok katılım gösterenler Iraklı (%10) ve Suriyeli (%7) haneler olmuştur. Yüksek Lisans programına katılan hiçbir Afgan ve

İraklı hane üyesi bulunmazken, Yüksek Lisans programlarına en çok katılım İranlı hanelerde (%4) görülmüştür. Doktora programına erişim sağlayan kişiler yalnızca "diğer" ülke vatandaşlarından olmuştur.

Coğrafi farklılıklar açısından bakıldığında, yükseköğretime katılım düzeyinin en yüksek olduğu bölge, hanelerin toplam %9'unda eğitime devam eden üyelerin bulunduğu Güneydoğu iken, en düşük katılım düzeyi %7 ile İç Anadolu ve Diğer bölge olmuştur. Üniversiteye en çok katılımın olduğu bölge Güneydoğu (%9) ve Yüksek Lisans programına katılımın en yüksek olduğu bölge Ege (%1) olurken, Doktoraprogramına katılan üyesi olan haneler yalnızca Marmara'dadır (%0,5).

Hanelerin büyük çoğunluğu (%69), salgın öncesinde Halk Eğitim Merkezleri'nden (HEM) ve mevcut kurslardan faydalanmamıştır. Önceki turda olduğu gibi, HEM kurslarına katılan %31'lik grup içinde en yüksek katılım Türkçe dil kurslarına olmuş (%24), bunu mesleki kurslar (%5) ve genel hobi kursları (%2) izlemiştir. Uruklar arasındaki farklılıklara bakıldığında, HEM kurslarına en yüksek katılım düzeyinin İranlı (%50) ve Afgan (%42) haneler olduğu ve bu iki milletin çoğunluğunun Türkçe dil kurslarına (sırasıyla %44 ve %37) katıldığı belirtilmiştir. Iraklı (%74) ve Suriyeli (%72) hanelerin büyük çoğunluğu HEM kurslarından faydalanmamıştır.

Önceki turda aile reisi kadın olan hane üyelerinin, aile reisi erkek olan hanelere kıyasla HEM kurslarına daha az erişim sağlamasına rağmen, bu turdaki bulgular düşük bir farkla da olsa bunun aksini göstermiştir. Ayrıca, kadın katılımcıların %37'si kurslara katılırken, erkek katılımcılarda bu oran %25'tir. Erkek ve kadın katılımcıların COVID-19 sürecinde kursa devamlılık durumları eşit derecede etkilenmiştir ve yaklaşık %74'ü kurslara devam edemediklerini belirtmiştir.

Zaman içinde katılım düzeyi eğilimlerinin incelenmesine ek olarak, yükseköğretim ve HEM kurslarına düşük katılım düzeyi konusunda, gerekli müdahalelerin gerçekleştirilmesi için engellerin daha iyi anlaşılması gerekmektedir. Anadili Arapça olan hanelerle karşılaştırıldığında, özellikle **anadili Arapça olmayan hanelerin HEM kurslarına daha çok erişim sağladığı, daha ilgili oldukları ve bu kurslardan daha çok faydalandığı belirtilmiştir.** Belirli gruplar arasındaki düşük katılım düzeyinin dil engelinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı anlaşılmalıdır.

İş, Gelir ve Yardım

İş

Önceki turların bulgularına benzer olarak sonuçlar, **salgın öncesinde tüm nüfus grupları içinde %66 oranla katılımcıların çoğunun kayıt dışı çalıştığını ve yalnızca %8'inin çalışma izniyle çalıştığını göstermektedir.** En yüksek çalışma izni erişimine sahip gruplar diğer ülke vatandaşları ve Suriyeliler olurken (sırasıyla %11 ve %9), Afgan uyruklular kayıt dışı çalışanlar arasında ilk sırada yer almıştır (%77).

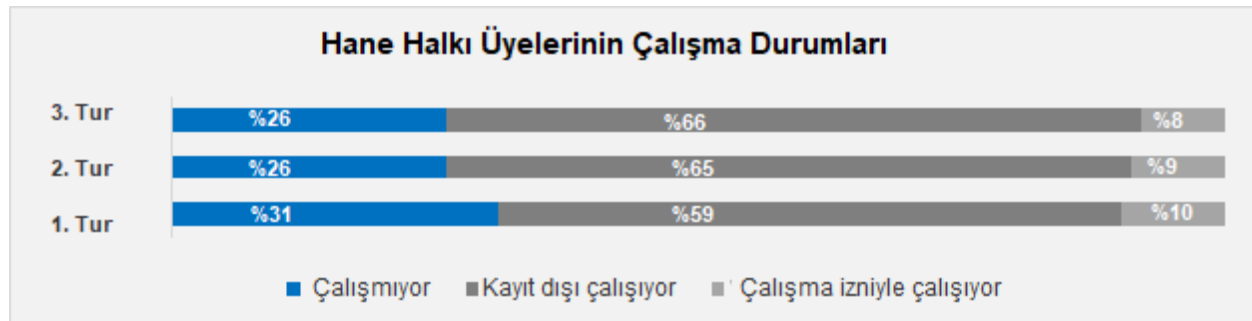

Önceki turlara benzer olarak, kayıt dışı çalışma konusunda cinsiyetler arasında büyük bir fark tespit edilmemiştir. Genel olarak, kayıt dışı çalışan erkeklerin oranı %68 iken, bu oran kadınlarda %64'tür. Uyruk açısından bakıldığında, kayıt dışı çalışmanın %79 oranla en çok Afgan erkekler arasında görüldüğü belirtilmiştir.

%73 ile kayıt dışı çalışma oranının en yüksek olduğu bölge Ege'dir ve bu oran, ülke genelindeki oranın (%66) üzerindedir. Ayrıca, çalışma iznine en yüksek erişim düzeyi Marmara Bölgesi'ndedir (%10).

COVID-19 öncesinde, katılımcıların büyük çoğunluğu bir kişi/şirket adına (%47) veya zaman zaman kısa süreli/düzensiz olarak (%46) çalışmıştır. %63'ünün zaman zaman kısa süreli/düzensiz işlerde çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda, Afgan uyruklular çalışmadır ve/veya uzun süreli, sürdürülebilir istihdama erişim konusundaki değişikliklerde iş güvenliği açısından en savunmasız gruptur. Tüm nüfus grupları arasında toplamda yalnızca %5'lik bir grup kendi işini kurmuş ve/veya serbest olarak çalışmıştır.

Katılımcıların %26'sı salgından önce çalışmadığını belirtmiştir. Bu katılımcılar için istihdama erişimin önündeki en yaygın engel, iş bulamama (%29) ve çalışmayı engelleyen uzun süreli sağlık sorunları, yaralanmalar ve/veya engellilik durumu (%27) olmuştur. Katılımcıların yalnızca %4'ü eğitimlerine devam ettiğini ve %3'ü emekli olduğunu belirtmiştir.

Analizin üç turunda da vurgulanan endişe verici konulardan biri, özellikle çalışma koşulları ve durumlarındaki olumsuz değişimlerin yansıttığı üzere, COVID-19'un katılımcıların geçim kaynakları üzerindeki etkisi olmuştur. Üçüncü tur bulguları, **tüm nüfus grupları içinde katılımcıların %76'sının salgından dolayı çalışma koşullarında ve durumlarında olumsuz bir değişim yaşadığını⁹ göstermektedir. Katılımcıların yarısı, çalışma durumlarındaki değişikliğin işverenler tarafından yapıldığını belirtmektedir.**

Katılımcıların cinsiyetleri arasında bir fark görülmemesine rağmen analiz, aile reisi kadın olan hanelerin %84'ünün bu değişimden daha fazla etkilendiğini, benzer endişeleri bildiren aile reisi erkek olan hanelerde bu oranın %74 olduğunu göstermektedir. Açıkça belirtmek gerekirse, Afgan (%94) ve İranlı (%88) hanelerin büyük çoğunluğu, COVID-19 süresince geçim kaynaklarında meydana gelen değişimlerden olumsuz etkilenmiştir. Katılımcıların %80'inin çalışma durumlarının değiştiğini belirttiği Ege Bölgesi, coğrafi farklılıklar açısından en çok etkilenen bölgedir.

Bu analiz, önceki turlarda olduğu gibi, kayıt dışı sektörün kayıtlı sektörden daha çok etkilendiğini açık bir şekilde göstermektedir. Kayıt dışı çalıştığını belirten %66'lık grubun %77'si durumdan olumsuz etkilenmiştir. Bu karşılaştırma, çalışma izni olan %8'lik kesimin, çalışma koşulları ve durumlarında olumsuz değişim yaşayan %66'sıyla yapılmıştır.

Çalışma koşullarındaki değişimler, çoğunlukla COVID-19'un işçiler ve iş yerleri üzerindeki etkisiyle ilgilidir. Çalışan açısından bakıldığında işini kaybetme/işveren tarafından işten çıkarılma (%25), iş yerinin kapanması (%20), zorunlu ücretsiz izin (%11) değişimin en büyük sebepleri arasındadır.

Aynı zamanda katılımcılar, çalışma durumlarında işverene ve iş yerine bağlı olmayan değişimlerin sebeplerini de açıklamıştır. Bu sebepler, COVID-19 bulaşma korkusuyla işten ayrılma (%22), sağlık endişeleri (%7) ve ev işleri ile bakım sorumlulukları (%2) olarak belirtilmiştir. Çalışma durumundaki değişimlerin en büyük sebepleri içinde cinsiyet, coğrafi konum veya milliyet arasında önemli bir fark tespit edilmemiştir.

---

⁹ Analiz anketinde belirtilen salgın dolayısıyla çalışma koşulları ve durumlarındaki olumsuz değişimler arasında iş kaybı/işveren tarafından işten çıkarılma, iş yerinin kapatılması ve ücretsiz izin yer almaktadır.

Çalışma koşulları ve durumlarındaki değişimle ilgili bulguların aksine analiz, katılımcıların %13'ünün yakın gelecekte bir işe girme konusunda umutsuz olmasına rağmen, büyük çoğunluğunun (%86) gelecekteki iş imkânlarına olumlu baktığını göstermektedir.

3. Turda, ankette iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin sorulara yer verilmiştir. Bu doğrultuda, katılımcılara bir iş kazası yaşayıp yaşamadıkları sorulduğunda, %8'i kaza yaşadığını belirtmiştir. Analiz, İç Anadolu ve diğer bölgesindeki (%12) ve Ege'deki (%10) katılımcıların, diğer bölgelerdeki katılımcılara kıyasla iş kazalarına daha fazla maruz kaldığını göstermiştir. Ayrıca İranlıların (%21), Afganların (%19) ve diğer (%12) uyruk gruplarının iş kazanlarına maruz kalma riskinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

İş kazalarına ek olarak, katılımcıların %9'u iş kollarıyla ilgili sağlık sorunları yaşadığını ifade etmiştir. Özellikle Ege bölgesindeki katılımcıların %12'si ve Marmara bölgesindeki katılımcıların %11'i işle alakalı sağlık sorunları yaşadıklarını belirtmiştir.

Bu bulgular, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin risk azaltma, önleme (toplulukların yer aldığı ve hedeflendiği) ve müdahale (ilgili kamu kurumları ve yerel makamlarla bütünlükçü ve tamamlayıcı bir yaklaşım içerisinde) çalışmalarının özellikle İç Anadolu ve Diğer, Ege ve Marmara Bölgeleri ile İranlı ve Afgan toplulukları hedef alması gerektiğini göstermektedir. Bu bölgelerin ve farklı ülke

vatandaş gruplarının kayıt dışı işçilikte en üst sıralarda yer almasından dolayı böyle bir çalışma gerekmektedir.

3. Turda yeni bir araştırma alanı olarak çocuk işçiliği eklenmiştir. Analiz, hanelerde kaç çocuğun çalıştığını, neden çalıştıklarını, hangi sektörde çalıştıklarını ve çalışmaya devam edip etmediklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. **Buna göre, analiz yoluyla dolaylı olarak ulaşılan 6-17 yaş arasındaki 1.935 çocuktan 85'inin (%4) çalıştığı tespit edilmiştir.** İş ve gelirle ilgili sorular üzerinden dolaylı olarak, 2. Turda çocukların %2'sinin çalışmakta olduğu belirlenmiştir.

Çalıştığı tespit edilen çocukların büyük bir çoğunluğu oğlanlardan (%87) oluşmakla birlikte, çoğunluğu Suriye uyrukludur (%78). Ayrıca, çalışan kız çocuklarının %80'i Suriye uyrukludur.

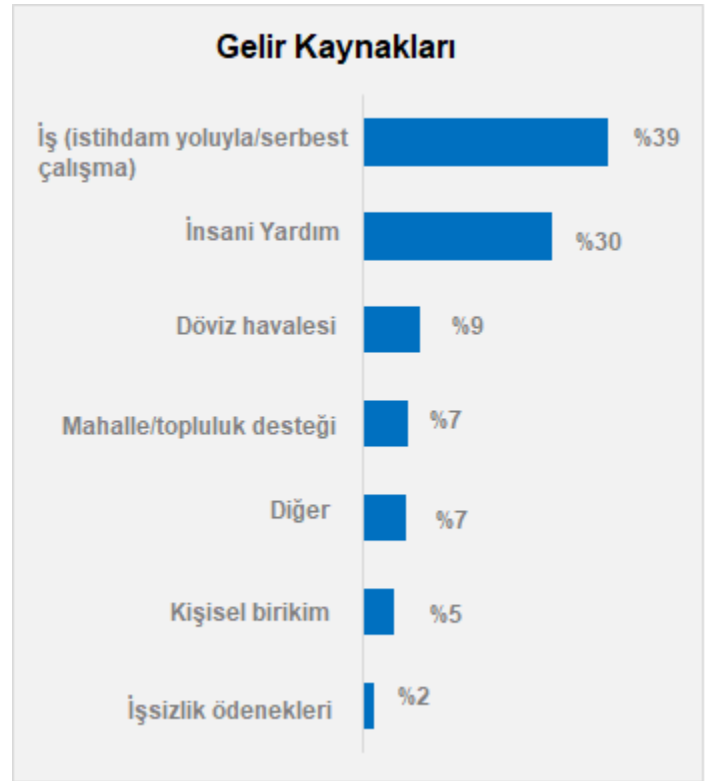
Çocuk işçiliğinin altında yatan temel sebeplerin, hane gelirin ihtiyaçları/giderleri karşılamaya yetmemesi (%41), hanede başka bir çalışan kişinin olmaması (%19), çocukların aile bütçesine katkıda bulunmak istemesi (%15) ve okul kaydında ve/veya sürekli eğitime devam etmede karşılaşılan zorluklar (%8) olduğu belirlenmiştir. Sebeplerin büyük çoğunluğu, hanelerin sosyoekonomik durumu ve gelirin hane giderlerini karşılamaya yetmemesi ile ilgilidir.

Çocuk işçiliğinin yaygın olduğu başlıca sektörler tarım ve hayvancılık (%34), tekstil ve terzilik (%31), çöp/kağıt toplama (%14) ve sokakta çalışma (%9) olurken, %3'ünün dilenmeye zorlandığı belirtilmiştir. Tarım ve hayvancılık işlerinde çalışma koşulları belirsiz olmaya devam ederken (çocukların eğitimlerine devam edip edemedikleri, haklarının korunup korunmadığı), çocukların çalıştığı bazı sektörler Türkiye'nin Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı'nda (2017-2023) öncelik verilen sektörler olduğundan, sonuçlar istihdam sektörleri açısından endişe vericidir. Katılımcıların %41'inin çocuklarının bazen çalıştığını ve %36'sının çocuklarının hala çalışmakta olduğunu gösteren analiz, bu çocukların büyük çoğunluğunun çalışmaya devam ettiğini belirlemiştir.

Gelir ve Yardım

Çalışma durumlarındaki olumsuz değişimlere rağmen analiz bulguları, 2. Turda olduğu gibi, **çalışmanın (istihdam yoluyla/serbest çalışma) katılımcılar için temel gelir kaynağı olduğunu ve belirtilen gelirlerinin %39'unu oluşturduğunu göstermektedir.** İstihdam, özellikle Afgan uyruklular için önemli bir gelir kaynağıdır, çünkü %50'si istihdamı ana gelir kaynağı olarak belirtmektedir, ancak bu çoğunlukla kayıt dışı istihdamdan oluşmaktadır. İstihdamın başlıca gelir kaynağı olmadığı tek vatandaş grubu Iraklılar olup, bunların %27'si insani yardımı ve %21'i döviz havalesini temel gelir kaynağı olarak belirtmiştir (yalnızca %16'sı istihdamın gelir kaynağı olduğunu ifade etmiştir).

Temel gelir kaynağı olarak istihdam gelirinin ardından insani yardım (%30) ve döviz havalesi (%9) gelmektedir. Diğer gelir kaynakları mahalle ve topluluk desteği (%7) ve işsizlik ödeneğidir (%2). %5'lik bir grup kişisel birikimleriyle geçinmektedir.

Farklı ülke vatandaşları içinde Iraklıların (%9) diğer gruplara kıyasla daha çok mahalle ve topluluk desteğiyle geçindiği belirtilirken, benzer şekilde İranlılar da (%13) kişisel birikimleriyle geçinmektedir.

Genel olarak, **katılımcıların %55'i kamu kurumları, yerel makamlar, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile BM kuruluşlarından yardım aldıklarını ifade etmiştir.** Bunlardan %20'si aynı yardım, %80'i ise nakit desteği almaktadır. 2. Turda yardım alanların toplam yüzdesi neredeyse aynı kalırken (%54), alınan yardımın türü kısmen değişmiştir. 2. Turda alınan yardımın %87'si nakit, %13'ü ise aynı yardım olarak belirlenmiştir. Buna göre, 3. Turda nakdi yardımda bir düşüş olurken aynı yardımda artış gözlenmiştir.

Katılımcıların yalnızca
%12'si,
aldıkları yardımın
ihtiyaçlarını tamamıyla
karşıldığını belirtmiştir.

Yardımlar arasında ilk üç yardımlar türü, Sosyal Uyum Yardımı (SUY) - Kızılaykart (%61), Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY, %12) ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından verilen SUY harici ödeme olarak nakit şeklinde verilmektedir. UNHCR/GİGM (COVID-19 nakit yardımı) ve Uluslararası Kuruluşlar ile Sivil Toplum Kuruluşları (barınak veya hijyen için nakit desteği) tarafından sağlanan nakit yardımının oranı toplam %14'tür.

Analiz, aile reisi kadın ve erkek olan hanelerin yardıma erişimi açısından farklar olduğuna işaret etmektedir. Buna göre, aile reisi kadın olan hanelerin %61'i, aile reisi erkek olan hanelerin ise %53'ü yardım almaktadır. 2. Turda, aile reisi kadın olan hanelere (%53) kıyasla aile reisi erkek olan hanelerin (%55) yardıma daha fazla erişimi olduğu belirlenmiştir. Bulgulara göre, toplumsal cinsiyete duyarlı hedefleme veya yardım programlarına dahil etme konularında iyileşmeler olduğu görülmektedir. Aile reisi erkek olan hanelerin %84'üne karşılık aile reisi kadın olan hanelerin %87'si aylık giderlerini ve temel ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamadığını belirttiğinden, aile reisi kadın olan hanelerin sosyoekonomik açıdan dezavantajlı olduğu düşünüldüğünde bu durum özellikle önem taşımaktadır.

Ayrıca analiz, yardım dağılımındaki bölgesel farklılıklara işaret etmektedir. Yardım en çok, katılımcıların %63'ünün destek aldığını doğruladığı Ege Bölgesi'nde verilmekte, bunu İç Anadolu ve Diğer (%59), Marmara (%54) ve Güneydoğu (%52) Bölgeleri izlemektedir.

Katılımcıların %20'si, nakit yardımına ek olarak aynı yardım almaktadır. Bu katılımcıların aldığı temel aynı yardımlar gıda (%45), aile hijyen kitleri, acil durum kitleri (%18), konaklama/barınma yardımı (%16) ve diğer gıda dışı maddelerden (%12) oluşmaktadır. Elde edilen bu bulgular 2. Turla benzer olmakla birlikte, yeni bir yardım kategorisi olarak farklı kit türleri eklenmiştir. Diğer uyruklardan bireyler, Suriyelilere kıyasla aynı yardımlara daha kısıtlı erişime sahiptir. Bunun nedeni, sektör ortakların programlaması veya diğer uyruklardan olan kişileri hedefleyen programların kısıtlılığı olabilir.

Genel olarak bakıldığında, yardım alanların (nakit ve aynı) neredeyse yarısı (%46) aldıkları yardımdan memnun olmadıklarını belirtmiştir.

Yardımlar alan katılımcıların %88'i, yardımın COVID-19 salgını süresince ihtiyaçlarını karşılamaya yetmediğini ifade etmiştir. Aldıkları yardımın ihtiyaçlarını karşıladığını belirten hiçbir İranlı yokken, %78'i aldıkları yardımdan memnun olmadığını belirtmiştir.

Temel İhtiyaçlara Erişim ve Hane Giderleri

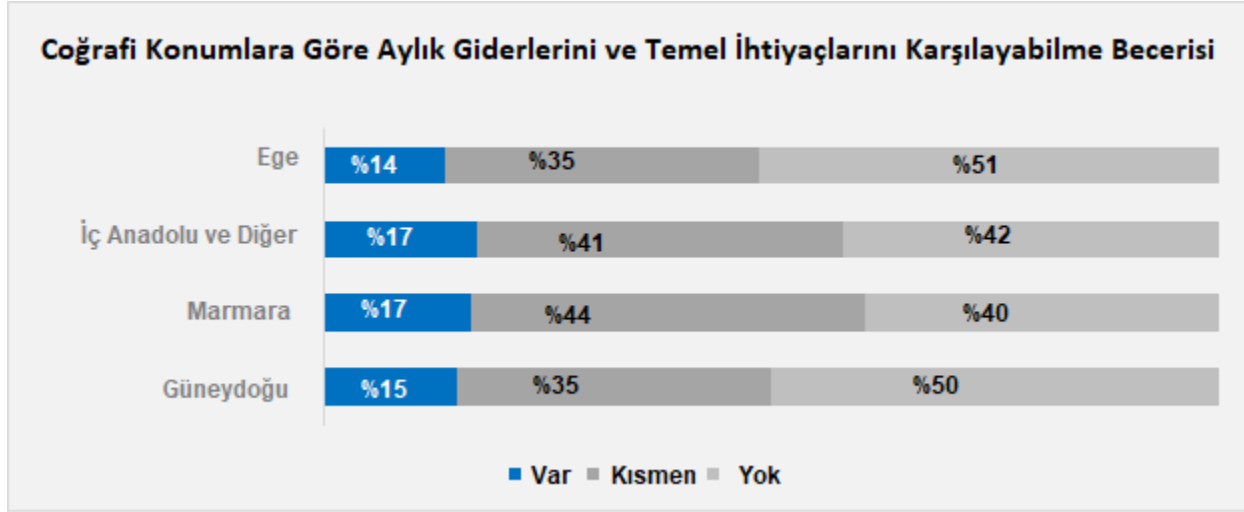
Analiz bulguları, **katılımcıların %85'inin aylık gider ve temel ev ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamadığını göstermektedir.** Yalnızca %16'sı mevcut gelir kaynaklarıyla ihtiyaçlarını tam olarak karşılayabildiğini belirtmiştir. 2. Turda katılımcıların %84'ünün aylık giderlerini karşılayamadığı tespit edilirken, katılımcıların ihtiyaçlarını (hiç) karşılayıp karşılayamadıklarına ve yalnızca kısmen karşılayabilecek durumda olmalarına bakıldığında, turlar arasında önemli bir fark olduğu görülmüştür. 2. Turda katılımcıların %35'i giderlerini tam olarak karşılayamadığını, %50'si ise kısmen karşılayabildiğini belirtirken, 3. Turda giderlerini karşılayamayanların oranı %46'ya yükselmiş ve kısmen karşılayabilenlerin oranı %39'a düşmüştür. Bu durum, COVID-19'dan önce bu kapsamda halihazırda hassas durumda olanlar için sosyoekonomik hassasiyetlerin arttığına işaret etmektedir.

Iraklı haneler dışında (%29'u giderlerini tam olarak karşılayabilmektedir) diğer tüm hanelerin aylık giderlerini ve ihtiyaçlarını karşılamada çok fazla zorlandığı belirtilmiştir. Önceki turlarda olduğu gibi, Afgan haneler sosyoekonomik açıdan en hassas grup olarak tanımlanmıştır.

Önceki turlarda coğrafi konumlar, aile reislerinin cinsiyeti ve farklı ülke vatandaş grupları arasında aylık giderleri karşılayabilme konusundaki farklar tespit edilirken, bu farklılıklar yavaşça şeklini kaybetmeye başlamıştır. Bulgulara göre, genel olarak tüm gruplar arasında sosyoekonomik hassasiyet artmaktadır.

COVID öncesi dönemle karşılaştırıldığında, tüm grupların giderlerinde %15'lik bir artış meydana gelmiştir. Masraflardaki bu artış, %15 ve üzeri oranda özellikle Suriyeli ve İranlı hanelerde görülmüştür.

Salgın süresince hanelerin hangi gider ve masrafları karşılamakta zorlandıkları sorulduğunda, %26'lık bir oranla en üst sırada kira/barınma yer alırken, bunu gıda (%25), faturalar (%11) ve sağlık ve hijyen kitleri (%8) izlemiştir.

Aylık giderlerin karşılanabilmesiyle ilgili bulgular, yardım programlarına erişimle ilişkilidir. Buna göre, 2. Turda giderlerini tam olarak karşılayamadıklarını belirtenlerin neredeyse yarısının herhangi bir yardım almadığı tespit edilmiş ve sosyoekonomik açıdan hassas hanelerin hedeflenmesine ilişkin çalışmaların geliştirilmesi gerektiği görülmüştür. Ancak 3. Turdaki sonuçlar, şaşırtıcı bir şekilde, giderleri karşılayabilme ve yardım alma konusunda uyruk, coğrafi konum ve cinsiyet arasında büyük farklar olmadığını göstermektedir. Bu durum, zaman içinde ve salgın sürdükçe bu gruplar arasındaki farkların azaldığı ve herkes için hassasiyetlerin arttığı anlamına gelmektedir.

Genel olarak bakıldığında, katılımcıların %78'inin giderlerini ve ihtiyaçlarını daha az karşılayabilme sorununa karşı başa çıkma mekanizmaları benimsedikleri görülmüştür.

Temel ihtiyaçları ve aylık giderleri karşılayabilmek için en çok benimsenen başa çıkma mekanizmaları temel ihtiyaçları karşılayabilmek için borç/havale almak (%49), temel gıda masraflarını azaltmak (%45), eğitim ve sağlık gibi gıda dışı masrafları azaltmak (%24) ve temel ev ihtiyaçlarını karşılamak için kredi kartıyla/borçla gıda satın almaktır (%20). Aşağıdaki şekilde de görülebileceği gibi, 2. Turda karşılaştırıldığında her kategoriden başa çıkma mekanizmalarında ciddi artışlar vardır. **Bu eğilim, hanelerin sosyo-ekonomik hassasiyetlerinin, geçim kaynakları ve yardım mekanizmalarına dahil edilmedikleri sürece artacağını ve bu sebepten ötürü olumsuz başa çıkma yöntemlerine başvurmalarının artacağını göstermektedir.**

Afgan hanelerinin %83'ü, endişe verici bir oranla (%57) en yüksek sırada temel gıda harcamalarını azaltma şeklinde bir başa çıkma mekanizmasını benimsediği göz önünde bulundurulduğunda analiz, nüfus grupları arasındaki farklılıklar açısından Afgan hanelerin başa çıkma mekanizmalarına diğer uyruklara kıyasla nispeten daha fazla başvurduğunu gösteriyor.

Ayrıca, cinsiyet farklılıkları ile başa çıkma mekanizmaları arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Genellikle borç alarak (%52) başa çıkma mekanizmalarına başvuran aile reisi kadın olan hanelerin oranı %82 iken, aile reisi erkek olan hanelerin oranı %77'dir.

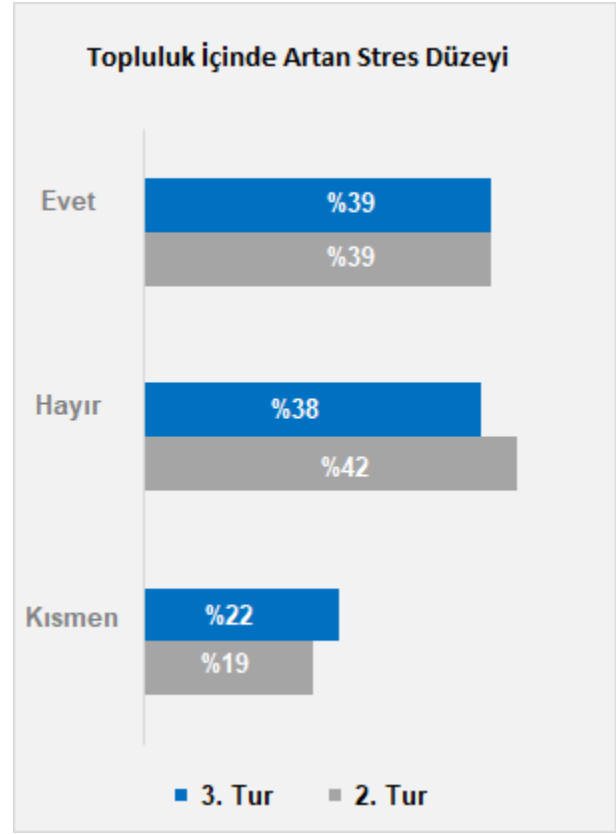
Türkiye'de bulunan, Uluslararası Koruma ve Geçici Koruma kapsamındaki bireylerin sosyoekonomik durumlarına ilişkin bulgular, başa çıkma mekanizmalarının benimsenmesi, bu tür mekanizmaların benimsenmesinin orta ve uzun vadede etkileri ve sosyoekonomik durumdaki kötüleşmenin sonuçları gibi konularda ilgili sektörler ve uzman kuruluşlar tarafından daha ayrıntılı değerlendirmeler yapılması gerektiğini göstermektedir.

Koruma ve Topluluk Endişeleri

Katılımcılar, COVID-19 salgını boyunca bireysel ve topluluk düzeyindeki koruma endişelerine ilişkin gözlemlerini belirtmeye devam etmektedir.

İkinci Turda olduğu gibi, katılımcıların en çok bahsettiği koruma endişesi, topluluklar içinde artan stres düzeyidir. Katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan **%61'i toplulukları içinde stres düzeyinin arttığını gözlemlerken, katılımcıların %62'si kendi stres veya kaygı düzeylerinin arttığını belirtmektedir.** Artan stres düzeyine ilişkin Üçüncü Tur bulguları, İkinci Turla benzerlik gösterirken, önceki turdan bu yana koruma durumunun iyileşmediği belirtilmiştir (bkz. İkinci Tur katılımcıların %60'ı topluluklar içinde stres düzeyinin arttığını, %58'i ise kendi stres düzeyinin arttığını bildirmiştir). Bu bulgular, koruma ve Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Servisi sağlayıcıları için bireyler ve topluluklara yönelik Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Servisi sunma ihtiyacının artmaya devam ettiğini göstermektedir.

Analiz, belirli nüfus gruplarının stres ve kaygı bakımından daha fazla etkilendiğine işaret etmektedir. Özellikle endişe verici olan, Afgan (%87) ve İranlı (%86) topluluklarda topluluk düzeyinde artan stres düzeyidir. 2. Turdan bu yana bu topluluklar için herhangi bir gelişme kaydedilmediğinden, **özellikle Afgan ve İranlı bireylerin ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmetlerine erişimini ve hedeflemeyi iyileştirme ihtiyacı baskı oluşturmaya devam etmektedir.**

Analizin ilginç bulgularından biri, bireysel düzeyde bildirilen artan stres düzeyleri ve çalışma durumundaki değişim arasındaki ilişkidir. Genel olarak, katılımcıların %61'i stres düzeylerinde bir miktar artış yaşamıştır. Çalışma durumu COVID-19'dan olumsuz etkilenenler için bu oran %65 iken, çalışma durumu değişmeyenler için %53'tür. **COVID-19'dan dolayı çalışma durumu değişen (işten çıkarılma, gelir kaybı vb. nedenlerle) kişilerin stres düzeyinin artacağı ve bu durumun bu haneler için (%84'lük bir çoğunlukla) daha fazla koruma endişesine yol açabileceği açıkça görülmektedir.**

Katılımcıların

%36'sı

COVID-19'un bir sonucu olarak hane üyeleri arasında çatışma düzeyinin arttığını gözlemediğini ve duyduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %36'sı hane üyeleri arasında çatışmanın arttığını gözlemlemiş ve bu oran, İkinci Turda belirlenen oranla aynı kalmıştır. Ancak, erkek katılımcıların %33'üne karşılık kadın katılımcıların %38'i hane içinde çatışmaların arttığını belirtmiştir. Farklı nüfus grupları arasındaki farklılıklara bakıldığında, hane içi çatışmaların sırasıyla %38 ve %37 oranında en çok Afgan ve diğer topluluk gruplarında görülmesi, bunun bir koruma endişesi olduğuna işaret etmektedir. İkinci Turun bulgularıyla karşılaştırıldığında, Afganların %55'i ve diğer hanelerin %54'ü çatışmalardan bir koruma endişesi olarak bahsettiğinden, her iki grup için de hane üyeleri arasındaki çatışma düzeyi azalmıştır. Ayrıca İkinci Turda, hane içi çatışma düzeyinde en yüksek artış Suriyeli (%66) ve Iraklı (%64) topluluklarda görülürken, Üçüncü Turda Suriyeli hanelerin %35'i ve Iraklı hanelerin %24'ü hane içi çatışma gözlemediğini belirtmiştir. Bu durum, İkinci Turdan bu yana büyük bir düşüş olduğunu göstermektedir.

Analizin önceki turları, salgının hane içi şiddete ve istismara uğrama oranını veya riskini artırabileceğine ilişkin küresel görüşü doğrulamıştır. Önceki turlarda olduğu gibi, Üçüncü Tur bulguları, **katılımcıların %29'unun salgının başlangıcından bu yana topluluklarında aile içi şiddetin arttığını gözlemediğini göstermektedir.** Aile içi şiddette yaşanan artışı gözlemleyen %31'lik toplam düşünülüğünde, bu konunun özellikle de Suriyeli topluluklar tarafından gündeme getirildiği ifade edilebilir. Önceki turda tüm nüfus grupların %31'i topluluk içerisinde artan aile içi şiddeti bir endişe olarak belirtirken, özellikle İranlı (%50) ve Suriyeli (%53) toplulukların aile içi şiddette artış olduğunu belirtmesi bu durumu endişe verici hale getirmiştir. Son olarak, coğrafi konum açısından %37'lik bir kesimin topluluklarında aile içi şiddette artış olduğunu belirttiği Güneydoğu Bölgesi ortalamanın üzerinde kalmakta ve bu durum, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet risklerini azaltma, önleme ve müdahale hizmetlerinin varlığının ve erişilebilirliğinin özellikle bu bölgede artırılması gerektiğini göstermektedir.

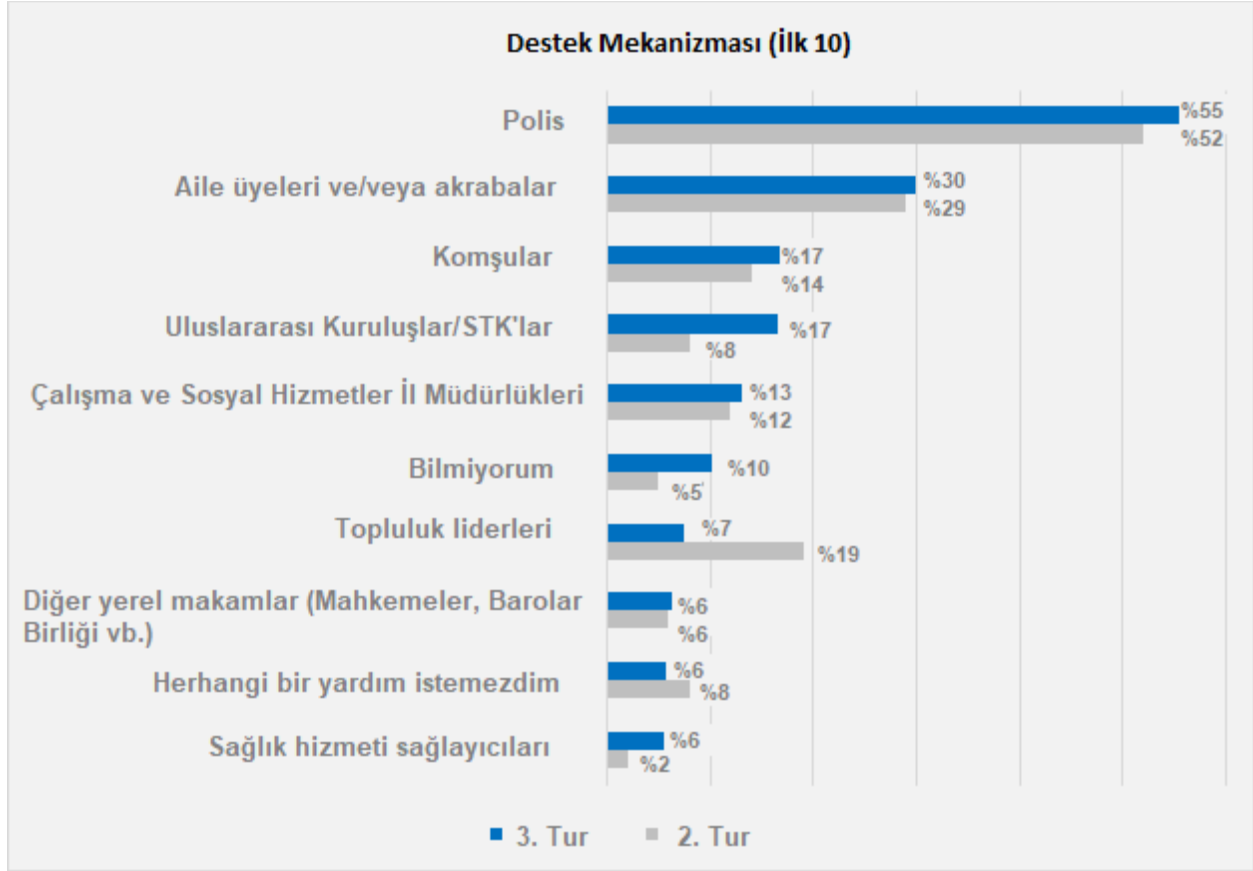
Topluluklar arasındaki sosyal uyumda ufak bir gelişme tespit edilmiştir. İkinci Turda katılımcıların %37'si COVID-19'un bir sonucu olarak yerel topluluk üyeleri ile çatışma ve gerilim gözlemediğini belirtirken, bu oran Üçüncü Turda %30'a düşmüştür. Genel olarak bakıldığında iyileşme kaydedilirken, yerel topluluk üyeleri ile en yüksek çatışma ve gerilim düzeyi Güneydoğu Bölgesi'nde (%37) görülmüştür.

Katılımcıların yarısından fazlası (%56), bir koruma veya topluluk endişesiyle karşılaştığında öncelikle polisten, daha sonra aile üyelerinden ve/veya akrabalarından (%30) destek aradıklarını belirtmiştir. Turlar arasında ilk iki destek mekanizması aynı kalırken, Üçüncü Tur, destek

mekanizmalarında göze çarpan değişimler tespit etmiştir. İkinci Turda katılımcıların %19'u topluluk liderlerini üçüncü destek mekanizması olarak tanımlarken, yalnızca %8'i Uluslararası Kuruluşlardan ve STK'lardan yardım istediğini belirtmiştir. Üçüncü Turda, destek mekanizması olarak tanımlanan topluluk liderlerinin oranı %8'e düşerken, Uluslararası Kuruluş ve STK'ların oranı %17'ye yükselmiştir. Topluluklar tarafından öncelik verilen diğer yardım mekanizmaları aşağıdaki Şekil'de yer almaktadır.

Nüfus grupları ve destek mekanizmaları arasında belirgin farklar tespit edilmiştir. Özellikle, Afganların %26'sı bir koruma endişesiyle karşılaştıklarında nereden yardım isteyeceklerini bilmediklerini belirtmiş, İranlı katılımcılar polisin yanı sıra, İGİM ve BM kuruluşlarını (ikisi de %27) yardım mekanizması olarak tanımlarken, Suriyeli katılımcılar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerini mekanizma olarak diğer vatandaş gruplarına kıyasla daha yüksek oranda tanımlamıştır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (%20 ile üçüncü sırada), özellikle Güneydoğu Bölgesi'nde yaygın bir yardım mekanizması olarak tanımlanmıştır.

Üçüncü Turda yeni bir araştırma alanı olarak adli yardımlara erişim eklenmiştir. Katılımcılardan %10'u adli yardım ihtiyacı olduğunu belirtirken, bunun yaklaşık %83'ü hiçbir hukuki yardım

almadığını belirtmiştir. Destek alan %17'lik kesimin %9'u yardımı STK'lar, %4'ü avukatlar, %3'ü ise Barolar Birliği ve diğer kurumlardan almıştır. Yardıma ihtiyaç duyulan temel hukuki konular¹⁰ Geçici Koruma Kimliği konuları (%12), psikolojik şiddet (%11) ve işçi hakları (%9) olarak belirlenmiştir. Özellikle kadınlar için, boşanma (%12) ve vatandaşlık, hukuki yardımın gerektiği diğer alanlar olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, diğerlerinin yanı sıra yardım (%37), danışmanlık (%21) ve yönlendirme (%13) konusunda hukuki yardım aldıklarını ifade etmiştir.

Analizin diğer bir tematik araştırma alanı ise, özellikle deprem durumlarında risk azaltma, önleme ve müdahale dahil, acil durum konularında farkındalıktır. **Genel olarak, katılımcıların yarısından fazlasının doğal afet durumunda ne yapacaklarına ilişkin bir miktar bilgi düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir (%38'i kapsamlı bilgi sahibi, %27'si kısmen bilgi sahibi).**

Acil durumda nereden destek alabilecekleri ve hangi kurumların destek sağladığı sorulduğunda, katılımcıların %61'i nereden yardım isteyeceğine ilişkin bir miktar bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. **Katılımcıların %25'i yardım için belediyelere başvuracağını ifade ederken, %23'ü acil durum sırasında yardım mekanizması olarak AFAD'ı belirtmiştir. Bu durum, katılımcıların acil durum müdahalelerinden sorumlu başlıca kurumlara ilişkin belli bir düzeyde bilgiye sahip olduğunu göstermektedir.** Katılımcılar, acil durumlarda STK'ları (%16) ve muhtarları (%11) da yardım alabilecekleri veya yardıma yönlendirilebilecekleri destek mekanizmaları olarak tanımlamıştır.

Acil durum hazırlığı ve müdahalesine ilişkin bilgi ve farkındalık açısından bu analiz, nüfus grupları arasında farklar olduğunu göstermiştir. Gruplar içinde katılımcıların %35'i bir doğal afet sırasında ne yapacağına ve nereden yardım isteyeceğine ilişkin bilgi sahibi olmadığını belirtirken, bu oran Afgan hanelerde %64, İranlı hanelerde %49 ve Iraklı hanelerde %42'ye yükselmektedir. Belediyelerin, AFAD'ın ve STK'ların yanı sıra, Afgan (%34) ve İranlı (%28) haneler acil durum müdahalesinde yardım mekanizması olarak İGİM'i de göstermiştir.

Coğrafi farklılıklar açısından analiz, İç Anadolu ve Diğer bölgelerdeki katılımcıların acil durum müdahalesine ilişkin en az bilgiye sahip grup olduğunu göstermiştir.

Bu bulgular, acil durum hazırlığı ve müdahalesine ilişkin genel bilgi ve farkındalık düzeylerinin orta derecede olduğunu ve bir doğal afetin olası sonuçları ve koruma

¹⁰ Yukarıda belirtilenlere ek olarak, bu soru için verilen seçenekler arasında nafaka, velayet konuları, sınır dışı edilme, cezai konular, fiziksel şiddet, çocuğun vesayeti, mülk sahibi ile anlaşmazlık ve gönüllü geri dönüş yer almaktadır.

Inter-Agency
Coordination
Turkey

sonuçları ile ilgili farkındalığın artırılması gerektiğini göstermektedir. Bu durum özellikle Afgan, İrani ve Iraklı haneler ve İç Anadolu ve Diğer bölgesi için geçerlidir.

Sonuçlar

- Katılımcıların hak ve hizmetlere ilişkin bilgiye erişim düzeylerinin yüksek olduğu bu Turda da görülmüştür. Ancak Üçüncü Tur bulguları, erişilebilir bilgiye sahip, anadili Arapça olmayan kişiler için hedefleme ve faaliyetlerin artmasına yönelik sürekli bir ihtiyaç olduğuna ilişkin önceki turlara ait bulguları doğrulamaktadır. İkinci Turdan farklı olarak bu Turdaki bulgular, bilgilendirme çalışmaları ile ilgili olarak Ege ve İç Anadolu ve Diğer bölgelerine odaklanılması gerektiğini göstermektedir. Bunun için sektör ortakları ile hedefli müdahalelerin gerçekleştirilmesi, kamu kurumları ve yerel makamlara bu kapsamda destek sağlanması (örneğin Arapça dışında tercüme desteği) gerekebilir. Kötüleşen sosyoekonomik duruma ve topluluklar üzerindeki farklı alanlarda etkilerine ilişkin bulgular doğrultusunda, tespit edilen bilgi ihtiyaçlarının büyük bir çoğunluğu geçim ve sosyoekonomik konularla ilgilidir.
- Hizmetlere erişimin zaman içinde bir miktar gerilediği gözlemlenmiştir. Önceki turlarda olduğu gibi bulgular, kadınların, Afgan ve İranlı bireylerin hizmetlere erişimde daha fazla zorlukla karşılaştığını göstermektedir. Diğer grupların karşılaştığı engeller Afganlar ve İranlılar için de geçerli iken (aşırı kalabalık, hizmetlerin kapatılması ve hizmetlerin olmaması dahil), Afganlar için maddi engeller ayrıca bir zorluk oluşturmakta ve İranlılar için kayda ilişkin zorluklar (kayıt veya gerekli belge eksikliğinin yanı sıra kayıtlı ilde ikamet etmeme de buna sebep olmuş olabilir) engel teşkil etmektedir. Bu bulgular, toplulukların kayıt eksikliğinden veya kayıtlı ilde ikamet etmemelerinden dolayı engellerle karşılaşp karşılaşmamaları dahil, kayda ilişkin belirli zorlukların daha iyi anlaşılması için özellikle İranlı topluluklarla çalışılması gerektiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Afgan hanelerin sosyoekonomik hassasiyetleri ve maddi konuların hizmetlere erişimlerinde ayrıca bir engel teşkil ettiği göz önünde bulundurulduğunda, bu engellerin ulaşım maliyetlerinden veya başka bir sebepten kaynaklanıp kaynaklanmadığı daha iyi anlaşılmalıdır. Bu amaçla ek nakit programları veya mevcut programların Afgan haneleri kapsayacak şekilde genişletilmesi önerilebilir.
- STK'lar bu süreçte erişimi zor bir hizmet sağlayıcısı olarak tanımlandığı için, kişilerin uzaktan veya dijital platformla sağlananlar dahil olmak üzere STK hizmetlerine kesintisiz erişim sağlayabilmesi amacıyla sektör ortaklarıyla birlikte hizmet haritalama platformları ve Hizmet Danışmanlığı'nın yanı sıra, topluluklarla iletişim araçlarına ilişkin farkındalığın ve bunlara erişimin artırılması gerekmektedir.

- Bazı kişiler ihtiyacı olmadığı için değil, ev/bakım işleri, engellilik durumlarından kaynaklanan fiziksel erişimsorunları ve hizmet sağlayıcıların çalışma saatlerinde işte olma gibi sebepler dahil yaş, toplumsal cinsiyet ve çeşitlilikle ilgili nedenlerden hizmetlere erişim sağlayamamıştır. Bu durum, hizmetlerin ve hizmet sunma yöntemlerinin farklı grupların belirli ihtiyaçlarına göre düzenlenmesinin önemli olduğunu göstermektedir. Bu amaçla, 3RP sektörleri ve ortakları arasında korumayı yaygınlaştırma çalışmaları son derece önemlidir. Ayrıca, kamu kurumları ve yerel makamların iş birliğiyle, güçlendirilmiş geri bildirim mekanizmaları gibi yollarla ve hizmet sunumunun tüm aşamaları boyunca yaş, toplumsal cinsiyet ve çeşitliliğin yaygınlaştırılmasına destek verilmelidir.
- Özellikle sağlık sigortasının inaktive edilmesinden ötürü sağlık hizmetlerine erişim, kayıt ve belgeleme sürecinde olan bireyler ile Uluslararası Koruma Başvuru Sahipleri ve Statü Sahipleri için giderek zorlaşmıştır. Bu sorunun ve topluluklar üzerindeki olası etkisinin arttığı düşünüldüğünde, özellikle istisnai duruma kapsamina giren kişiler için GİGM ve Sağlık Bakanlığı dahil ilgili paydaşlarla (UNHCR ve DSÖ gibi) ortak savunuculuk çalışmaları yapılması gerekmektedir. Sigortanın yeniden aktive edilmesine ilişkin kriterleri sağlamayan kişilerin tıbbi giderlerinin karşılanması amacıyla özel nakit programları çözüm olabilse de (yeni programlarla veya mevcut nakit müdahalelerinin tıbbi masrafların kapsama alınmak üzere genişletilmesiyle) bu durum, nakit programlarının ihtiyaçları karşılayıp karşılayamayacağına ilişkin uzman kurumlar ve Nakit Temelli Müdahaleler Çalışma Grubu tarafından yapılacak değerlendirmelere bağlı olacaktır.
- Kadın katılımcıların cinsel sağlık ve üreme sağlığı ile Jinekoloji ve Doğum Hizmetlerine erişiminde büyük bir gelişme kaydedilmemiştir. Engelleri daha iyi anlayabilme ve bu doğrultuda müdahale planlama ihtiyacı önemini korumaktadır.
- Uzaktan eğitim hizmetlerine erişimde faturaları ödeyememekten kaynaklanan elektrik kesintileri adı altında yeni bir engel tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, hanelerin sosyoekonomik düzeyleri ve çocuklarının eğitime kesintisiz erişimi arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca hanelerin materyal, ekipman ve dijital altyapıya ilişkin desteğe olan ihtiyaçları devam etmektedir. Genel olarak bu bulgular, çocukların okula devam edebilmeleri için hanelerin sosyoekonomik hassasiyetlerini ele almaya ve/veya azaltmaya yönelik önlemler alınması gerektiğini belirtmektedir.
- Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun, Türkiye'de yükseköğretim gören bir aile üyesi yoktur. Bu bağlamda özellikle Suriyeli görüşmecilerin yükseköğretim görmesine ilişkin

bulgular, Suriyelilerin yalnızca %1'inin Üniversiteye gittiğini gösteren Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın (YÖK) istatistikleriyle¹¹ doğrulanmıştır. Katılım düzeylerini artırmak amacıyla engelleri daha iyi anlamak ve ele almak gerekmektedir.

- Halk Eğitim Merkezlerine (HEM) erişim düzeyi COVID-19 öncesi ve sonrası dönemlerde oldukça düşüktür. Özellikle anadili Arapça olan hanelerin HEM kurslarına daha az erişim sağladığı, daha ilgisiz olduğu ve kurslardan daha az faydalandığı tespit edilmiştir. Bu durumun dil engelinden veya başka sebeplerden kaynaklanıp kaynaklanmadığı anlaşılmalı ve ardından bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarının yürütülerek anadili Arapça olan topluluklar başta olmak üzere tüm topluluklara HEM kurslarını tanııtma faaliyetleri savunuculuk çalışmalarına eklenmelidir.
- Analiz, ilgili tematik araştırma alanları içinde haneler için sosyoekonomik göstergelerde kötüye gittiğini tespit etmiştir. Genel olarak, tüm gruplarda sosyoekonomik hassasiyet ile birlikte aylık giderleri ve temel ihtiyaçları karşılayamama oranı artmaktadır. Ayrıca haneler, gittikçe artan bir şekilde olumsuz başa çıkma mekanizmalarına başvurmaktadır. Genel olarak bu bulgular, sosyoekonomik göstergeler iyileştirilmedikçe korumaya ilişkin ve topluluk düzeyindeki endişelerin artabileceğini göstermektedir.
- Katılımcılar, korumaya ilişkin ve topluluk düzeyinde endişelerini bildirmeye devam etmektedir. Özellikle Afganlar ve İranlılar için, birey ve topluluk düzeylerinde artan stres seviyesinin en yaygın koruma endişesi şekli olduğu görülmektedir. Bu grupların, özellikle (ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere) bilgilendirme ve bilinçlendirme, hak ve hizmetler ile Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetleri gibi uzmanlık gerektiren hizmetlere erişimlerinin kolaylaştırılması gibi konularda desteğe ihtiyacı vardır.

Sonraki Adımlar

- Analiz bulguları (bu Rapor ve interaktif [PowerBI Dashboard](#) üzerinden) 3RP ve diğer koordinasyon platformlarında geniş çaplı olarak paylaşılacaktır. Raporun Türkçe versiyonu katılımcı belediyelerin yanı sıra ilgili diğer paydaşlarla paylaşılacaktır. Bulguların daha güçlü bir biçimde analiz edilmesi ve bağlama uyarlı analizin iyileştirilmesi kapsamında bir sonraki turlarda belediyeler ile bu kapsamda birlikte çalışılabilir.

¹¹ Söz konusu istatistiklere <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden erişilebilir.

- Koruma sektörü ile diğer 3RP sektörleri ve ilgili diğer koordinasyon platformları üzerinden bulguların geniş çaplı olarak paylaşılması, kanıta dayalı programlama ve uygulamanın yanı sıra, çeşitli paydaşları savunuculuk çalışmaları hakkında bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.
- Analizin Dördüncü Turu, 2021 Mayıs ayında başlayacaktır. Analiz aracı, COVID-19 aşısına erişim düzeylerinin değerlendirmesi dahil olmak üzere, bu konuda alınan çeşitli taleplere ve bağlamda meydana gelen değişikliklere göre incelenecek ve yeniden düzenlenecektir.

Ek 1 – Anket Soruları

GİRİŞ VE ONAM
Değerlendirme tarihi
Anketi Yapanın adı
Anketi Yapanın kuruluşu
Telefon/ulaşılabilirlik durumu
Onam
<p>Merhaba, adım _____. _____ iş yerinde çalışıyorum. Biz ve bizim gibi kuruluşların sizin ve topluluğunuzun durumunu daha iyi anlayabilmesi için sizinle bu anketi yapmak için burada bulunuyorum. Vereceğiniz bilgiler, ihtiyaçlarınızı öğrenebilmemize, toplu müdahale ve hizmetlerimizi geliştirmemize yardımcı olması amacıyla kullanılacaktır. Bilgi ve hizmetlere erişim, geçim kaynakları, gelir ve yardım ile diğer konuların yanı sıra, topluluk endişelerinizle ilgili sorular soracağım. Anket bittikten sonra size, mevcut durumunuza ilişkin paylaşmak istediğiniz bir şey olup olmadığını soracağım. Bu sayede ne yapabileceğinize ve kimin size yardımcı olabileceğine dair tavsiyede bulunabilirim.</p> <p>Bu ankete katılım gönüllü olup, istemediğiniz soruları yanıtlamama hakkına sahipsiniz. Katılımınız GİGM veya diğer kamu kurumlarıyla yürüttüğünüz işlemleri etkilemeyecektir. Ayrıca katılımınız, bizim kuruluşumuzdan veya diğer kuruluşlardan aldığınız hizmetleri etkilemeyecektir. Bu ankete katıldığınız takdirde herhangi bir nakit veya maddi yardım almayacaksınız. Anket, yaklaşık 30-40 dakika sürmektedir.</p> <p>Bilgileriniz gizli ve anonim tutulacaktır. Adınız-soyadınız, kimlik numaranız ve/veya telefon numaranız gibi kişisel bilgilerinizi kaydetmeyeceğiz. Sorulara vereceğiniz yanıtlar, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca kaydedilecek, depolanacak, düzenlenecek, güncellenecek, aktarılacak ve işlenecektir. Bu Kanun uyarınca, kuruluşumuza başvurarak verilerinizin işlenip işlenmediğini öğrenme, verilerinizin nasıl işlenip kullanıldığına ve bu bilgilerin amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığına dair bilgi alma, bilgilerinizin paylaşıldığı üçüncü tarafları öğrenme, varsa eksik veya yanlış verilerin düzeltilmesini talep etme, kanunda yer alan koşullar kapsamında paylaştığınız bilgilerin imha edilmesini talep etme, bilgilerinizin paylaşıldığı üçüncü taraflara uygulanan işlemlerle ilgili bildirim talep etme haklarına sahipsiniz.</p> <p>Anketin amacı gereği, yanıtlarınız UNHCR ile paylaşılacaktır (paylaşacağımız tüm bilgiler anonim olacaktır). Yanıtlarınız UNHCR merkezindeki (Cenevre) sunucuda depolanacak ve yalnızca yetkili UNHCR personeli ve bu anketi uygulayan kuruluş personellerinin erişim hakkı olacaktır. UNHCR, yanıtlarınızı verileri koruma politikalarına uygun olarak işleyecektir.</p> <p>XX çalışanının yanıtlama sürecini, katılımımın gönüllü olduğunu ve paylaşacağım bilgilerin nasıl kaydedilip kullanılacağını açıkladığımı onaylıyorum.</p> <p>Bilgileri değerlendirme, soru sorma ve soruları tatmin edici şekilde cevaplama fırsatım oldu. 6698 sayılı Kanun kapsamındaki haklarımı biliyorum.</p> <p>Anket kapsamında sağladığınız anonim verilerin ve yanıtların XX tarafından toplanmasına, işlenmesine ve paylaşılmasına izin veriyor musunuz?</p> <p>Bu telefon anketi için sunacağınız bilgilerin UNHCR tarafından kaydedilmesini, depolanmasını ve işlenmesini kabul ediyor musunuz?</p> <p>UNHCR Türkiye'den veya bu anketi uygulayan kuruluştan kişisel olmayan verilerimi imha etmelerini talep etme hakkım olduğunu biliyorum.</p> <p>Hayır, bu ankette yer almak istemiyorum</p>
A. KİŞİSEL BİLGİLER VE NÜFUS BİLGİLERİ

1. Katılımcının yaşı	
2. Katılımcının cinsiyeti	<ul style="list-style-type: none"> • Erkek • Kadın • İkili cinsiyet sınıflandırmasının dışında
3. Uyrak	<ul style="list-style-type: none"> •
4. Kayıt statüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Kayıt için İGİM'e başvurmadım • İGİM'e başvurduğum ancak kaydolmadım • Uluslararası koruma başvurusu yaptım • Uluslararası koruma statüsü sahibiyim • Geçici korumadan yararlanıyorum • İnsani ikamet iznim var • Diğer
5. İl	
6. Hane büyüklüğü ve hane halkı	
7. Hanenizin reisi siz değilseniz, hane reisinin cinsiyeti nedir?	<ul style="list-style-type: none"> • Erkek • Kadın • İkili cinsiyet sınıflandırmasının dışında
B. BİLGİYE ERİŞİM	
8. Türkiye'deki hak ve hizmetlerle ilgili yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
9. Yanıtınız HAYIR veya KISMEN ise, temel bilgi ihtiyaçlarınız nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> • COVID-19'un önlenmesi ve riskin azaltılması • COVID-19 müdahalesi • COVID-19 aşılması • Türk hükümetinin kayıt ve belgeleme sistemi • Sosyal hizmetler (koruyucu, önleyici, rehabilite edici hizmetler dahil) • Türkiye'deki okul, üniversite ve mesleki çalışmalar • Türkiye'de çalışma • Çalışma izinleri • İşçi hakları • Doğum kaydı, evlilik ve boşanma gibi hukuki konular • Fiziksel emniyet ve güvenlik • Mali/maddi yardım • Hukuki yardım • Tıbbi yardım dahil olmak üzere sağlık konuları

	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye'de yaşama ve ikamet • Menşe ülkeye geri dönme • Üçüncü bir ülkeye yerleştirme • GİGM/İGİM uygulama prosedürleri ve seyahat izinleri • V87 tahdit koduna ilişkin prosedürler • Türkiye'de aile birleşimine ilişkin prosedürler • Üçüncü bir ülkede aile birleşimine ilişkin prosedürler • Mevcut geri bildirim ve şikayet mekanizmaları • Acil durum konuları • Diğer – lütfen belirtiniz
10. Hanenizin bilgi kaynakları/kanalları nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> • Televizyon/gazete • Radyo • Devletin resmi internet siteleri (Sağlık Bakanlığı internet sitesi vb.) • İnternet ve sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram vb.) • Aile, akraba, komşular ve arkadaşlardan oluşan topluluk • Devlet memurları (belediyeler, muhtarlar, İGİM, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri vb.) • Devletin Danışma Hatları (184, 183, 157, 155, 156 vb.) • Sağlık merkezi/aile doktoru • UNHCR yardım sitesi • STK'lar/İnanç Temelli Organizasyonlar/Topluluk Temelli Organizasyonlar • Polis/güvenlik güçleri • SMS • WhatsApp/Telegram/Diğer Anlık Mesajlaşma Uygulamaları • Mülteci kanaat önderleri • Ev sahibi toplumun kanaat önderleri • Herhangi bir bilgi kaynağım yok • Diğer
11. Bu bilgiler size nasıl verildi?	<ul style="list-style-type: none"> • Kendi dilimde • Nitelikli ve etkili bir çeviri yoluyla • Çeviri yapılmadan Türkçe olarak

	<ul style="list-style-type: none"> • Diğer
C. HİZMETLERE ERİŞİM	
12. COVID-19 salgınından dolayı (Mart ayından bu yana) erişemediğiniz herhangi bir hizmet oldu mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Herhangi bir hizmete erişmeye çalışmadım
12.1. COVID-19 salgınından dolayı hangi temel hizmetlere ve/veya hizmet sağlayıcılara erişemediniz?	<ul style="list-style-type: none"> • İGİM kaydı • İGİM kimlik yenileme • İGİM veri güncelleme • İGİM adres güncelleme • SUY başvurusu • Hastaneler/sağlık hizmetleri • Devletin Danışma Hatları (184, 183, 157, 155, 156 vb.) • e-Devlet • PTT • Banka • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (Sosyal Hizmet Merkezleri dahil) • Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın diğer kurumları (kadın sığınma evleri gibi) • Belediyeler • Toplu taşıma • Nüfus Müdürlüğü • Emniyet Müdürlüğü • Muhtarlar • BM kuruluşları • STK'lar • Barolar Birliği • Eğitim • Adli hizmetler (mahkemeler ve Cumhuriyet savcılığı) • İŞKUR • Halk eğitim merkezleri • Kaymakamlık
12.2. Bu hizmetlere neden erişim sağlayamadınız?	<ul style="list-style-type: none"> • Hizmetler kapalıydı • Hizmet yerleri kalabalıktı • Hizmet verilmiyordu

	<ul style="list-style-type: none"> • Hizmet sağlayıcıların dönüşümlü/az sayıda kişiyle çalışması hizmet sunumunu zorlaştırıyor • Çevrimiçi sistemler üzerinden randevu alamadım • Hizmet sağlayıcıları yardımcı olmadı/hizmet vermedi • Hizmet ve hizmet sağlayıcılara ilişkin bilgi eksikliği • Gerekli nüfus belgelerinin eksikliği • Kayıt eksikliği • Ulaşım seçeneğinin olmaması/pahalı olması • Engellilik durumundan dolayı fiziksel erişim sorunu • Maddi engeller • Çeviri hizmetinin olmaması/yetersiz olması • Belirli gruplara ait uygunluk kriterleri/öncelik verilmesi • Karantina/sokağa çıkma yasağı • e-Devlet sisteminin yoğun olması • Çalışma saatleri içinde işte olma • Ev/bakım işleri • COVID-19 risk grubunda olma
<p>12.3. Hizmetlere erişim sağlamaya çalışmadıysanız, sebepleri nelerdir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hizmetlere erişmem gerekmedi • COVID-19 nedeniyle evden ayrılma korkusu • Polis kontrollerinden dolayı evden ayrılma korkusu • Evden ayrılamama (evden ayrılmam yasak) • Hizmet sağlayıcıların yardımcı olmaması/hizmet vermemesi (eski deneyimlere dayanarak) • Hizmet ve hizmet sağlayıcılara ilişkin bilgi eksikliği • Gerekli nüfus belgelerinin eksikliği • Kayıt eksikliği • Ulaşım seçeneğinin olmaması/pahalı olması • Engellilik durumundan dolayı fiziksel erişim sorunu

	<ul style="list-style-type: none"> • Maddi engeller • Cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimliği/ifadesine karşı ayrımcılık yaşama korkusu • Çalışma saatleri içinde işte olma • Ev/bakım işleri • COVID-19 risk grubunda olma
13. Sağlık hizmetlerine erişim sağlayabiliyor musunuz (Mart ayından bu yana)?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Sağlık hizmetlerine erişmeye çalışmadım
13.1. Neden sağlık hizmetlerine başvurmak istediniz?	<ul style="list-style-type: none"> • Acil durum • Düzenli muayene/takip (örneğin devam eden tedavi, hamilelik takibi vb.) • COVID-19 semptomları • İlaç reçetesi yazdırmak için • Sağlık raporu almak için • Randevum olduğu için (örneğin doktor, röntgen/bilgisayarlı tomografi randevusu vb.) • Diğer (belirtiniz)
13.2. Sebebi nedir?	<ul style="list-style-type: none"> • İGİM'e kayıtlı değilim • İGİM sağlık sigortamı devre dışı bıraktı • Tedavinin/ilacın katkı payını ödeyemedim • Tedavi yapılamıyor • Tedavi, hizmet sağlayıcı tarafından sağlanmıyor • Seyahat kısıtlamalarından dolayı doktor başka bir ildeki hastaneye sevk etmedi • COVID-19 nedeniyle hastanelerde kısıtlı kaynak olması • Öncelik verilmeyen COVID dışı sağlık sorunu/tedavi • Hizmetlere ilişkin bilgi eksikliği • Tercüman desteği eksikliği/dil engeli • Uluslararası Koruma başvurusunun reddedilmesi • Kapanan dosya (artık Uluslararası Koruma statüsüne sahip değil)

	<ul style="list-style-type: none"> • Belge eksikliği • COVID-19 bulaşma korkusuyla hastanelerden uzak durma • Hastanelerin/sağlık hizmeti sağlayıcılarının aşırı kalabalık olması • Cinsel yönelim ve toplumsal cinsiyet kimliği/ifadesine karşı ayrımcılık yaşama korkusu • Çalışma saatleri içinde işte olma • Ev/bakım işleri • COVID-19 risk grubunda olma • Diğer (belirtiniz)
14. Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı hizmetlerine ve/veya jinekoloji ve doğum hizmetlerine erişim sağlayabiliyor musunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı hizmetlerine erişmeye çalışmadım
D. EĞİTİM	
15. Okul çağındaki çocukların hepsi COVID-19 öncesi okula kayıtlı mıydı?	<ul style="list-style-type: none"> • Hepsi • Bir kısmı • Hiçbiri
15.1 Hanedeki çocuklar uzaktan eğitim olanaklarıyla eğitimlerine devam edebiliyor mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Hepsi • Bir kısmı • Hiçbiri
15.2 Çocuklardan kaçısı uzaktan eğitim imkânlarıyla eğitimini sürdürmekte zorlanıyor?	<ul style="list-style-type: none"> •
15.3 Çocuklar neden uzaktan eğitim imkânlarıyla eğitimini sürdürmekte zorlanıyor?	<ul style="list-style-type: none"> • TV veya TV bağlantısı yok • İnternet yok • Tüm çocuklara yetecek ekipman yok • Faturayı ödeyememekten kaynaklanan elektrik kesintisi • Çocuklar ilgilenmiyor • Alan/mahremiyet eksikliği • Çevrimiçi eğitim platformlarına nasıl erişileceğine dair bilgilendirilmeme • Dil engelleri • Kısıtlı eğitim bilgisi/becerileri nedeniyle dersleri takip etmekte zorlanma • Ebeveynler/bakıcılar uzaktan eğitimi yararlı bulmuyor • Çocuklar COVID-19 salgını süresince ailesini desteklemek için çalışıyor

	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuklar bebek bakımı, ev işleri veya yaşlı bakımından sorumlu • Ebeveynlerin/bakıcıların psikolojik durumunun kötüleşmesi • Çocukların psikolojik durumunun kötüleşmesi • Bilmiyorum
16. Hanenizde Türkiye'deki bir Üniversitede eğitim gören biri var mı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet, lisans düzeyinde • Evet, yüksek lisans düzeyinde • Evet, doktora düzeyinde • Hayır, kimse Üniversitede eğitim görmüyor
17. COVID-19 salgını öncesinde hane halkından herhangi bir yetişkin Halk Eğitim Merkezlerinin kurslarına katılıyor muydu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet, Türkçe dil kurslarına • Evet, mesleki kurslara • Evet, genel (hobi amaçlı) kurslara • Hayır
17.1. Aile üyeleriniz COVID-19 sürecinde kurslarına devam edebiliyorlar mı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
E. İŞ/GELİR VE TEMEL İHTİYAÇLAR	
18. COVID-19 salgınından önce hanenizde çalışan biri var mıydı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet, çalışma izniyle • Evet, kayıt dışı olarak • Hayır
18.1. Kaç kişi çalışıyor (yaş ve toplumsal cinsiyet dağılımı ile)?	<ul style="list-style-type: none"> •
18.2. COVID-19 salgınından önce normal bir zamanda aile üyelerinizin çalışma durumunu en iyi nasıl tarif edersiniz?	<ul style="list-style-type: none"> • Bir kişi/şirket/hane adına çalışıyordum/çalışıyorlardı • Kendi işletmem/işletmesi vardı/serbest çalışandım/serbest çalışıyorlardı ve başkalarına iş veriyordum/veriyorlardı • Kendi işletmem/işletmesi vardı/serbest çalışandım/serbest çalışıyorlardı, ancak çalışmam/çalışanları yoktu, aile şirketine (ücretsiz) yardım ediyordum/ediyorlardı • Zaman zaman kısa süreli/düzensiz işlerde çalışıyordum/çalışıyorlardı • Diğer (belirtiniz)
18.3. COVID-19 salgınından dolayı sizin veya hane üyelerinizin çalışma durumu/koşulları değişti mi?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır

18.4. Neler değişti?	<ul style="list-style-type: none"> • İş kaybı/işveren tarafından işten çıkarılma • Tam ücretli izin • İş yerinin kapanması • Kısmi ücretli izin • Ev işlerinden ve bakım sorumluluklarından dolayı işten ayrılma • Ücretsiz izin • Sağlık sorunlarından dolayı işten ayrılmak zorunda kalma • COVID-19 bulaşma korkusuyla işten ayrılma • Diğer • COVID-19 önlemleri nedeniyle işten ayrılma • Uzaktan çalışma
18.5. Bu değişiklik, işveren(ler) tarafından mı yapıldı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
18.6. Gelecek aylarda tekrar iş bulma beklentiniz var mı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet, 1-3 ay içinde • Evet, 3-6 ay içinde • Evet, ancak zamanını bilmiyorum • Hayır, bu yönde beklentim yok
18.7. Aile üyeleriniz veya siz neden çalışmıyordunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışmıyordum/çalışmıyorlardı ve iş aramıyordum/aramıyorlardı, çalışmıyordum/çalışmıyorlardı • Çalışmıyordum, ancak iş arıyorum ve çalışmaya başlayabilirim • Emekliyim/emekliler • Tam zamanlı olarak eğitim gördüğüm/gördükleri için çalışmıyordum/çalışmıyorlardı • Uzun süreli bir sağlık sorunu, yaralanma, engellilik durumundan dolayı çalışmıyordum/çalışmıyorlardı • İş aramak istiyorum/istiyorlar ancak ev/bakım işlerinden dolayı zamanım/zamanları yok • Diğer
18.8 Çocukun/çocukların çalışmasının temel sebepleri nelerdi?	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışan başka bir hane üyesi yoktu • Hane geliri ihtiyaçları/giderleri karşılamaya yetmiyor

	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk hane bütçesine katkıda bulunmak istiyor • Çocuğun okul kaydı ve/veya okula devam etmesi ile ilgili sorunlar meydana geldi • Eğitim masrafları karşılanamıyor • Çocuk okula gitmek istemiyor • Çocuk yeni beceriler öğrenmek ve kişisel gelişim için çalışıyordu • Çocuk kendi masraflarını karşılamak için çalışıyordu
18.9 Çocuk(lar) hangi alanda/sektörde çalışıyordu?	<ul style="list-style-type: none"> • Tarım ve Hayvancılık • Turizm ve Hizmet Sektörü • İnşaat • Ev/Bakım İşleri • Sokakta Çalışıyordu • Dilencilik (Zorla) • Araba Tamiri • Üretim (mobilya, tuğla, ayakkabı, deri malzemeler) • Tekstil ve Terzilik • Çöp/Kağıt Toplayıcılığı
18.10 Çocuk(lar) hâlâ çalışıyor mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Bazen
19. COVID-19 salgınından önce hanenizin tahmini aylık masrafı kaç TL oluyordu?	<ul style="list-style-type: none"> • Kira • Faturalar • Gıda • Giyim • Isınma için Yakacak • Diğer
20. Mevcut gelir kaynağınız nedir?	<ul style="list-style-type: none"> • İş (istihdam yoluyla/serbest çalışma) • Döviz havalesi • Mahalle/topluluk desteği • İşsizlik ödenekleri • İnsani Yardım • Kişisel birikim • Diğer (belirtiniz)
21. COVID-19 salgını süresince tahmini aylık masraflarınız kaç TL oluyor?	<ul style="list-style-type: none"> • Kira • Faturalar • Gıda • Giyim

	<ul style="list-style-type: none"> • Isınma için Yakacak • Diğer
22. Bu kesintilerin (kira, gıda, faturalar) ardından aylık masraflarınızı ve temel ev ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor musunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
22.1. COVID-19 salgını sürecinde aşağıdaki masraflardan/giderlerden hangilerini karşılamakta zorlanıyorsunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Kira/barınma • Faturalar • Hijyen • Sağlık • Gıda • İnternet hizmetleri • İletişim • Ulaşım • Eğitim • Havale/Borç • KKE (Kişisel Koruyucu Ekipman) • Diğer
22.2. Bu durumla nasıl başa çıkıyorsunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Hane birikiminden harcıyorum • Temel ev ihtiyaçlarını karşılamak için kredi/banka kartıyla gıda satın alıyorum • Temel ev ihtiyaçlarını karşılamak için akrabalarından, aileden, arkadaşlardan veya başkalarından borç alıyorum • Temel gıda harcamalarını azaltıyorum • Eğitim ve sağlık gibi gıda dışı temel harcamaları azaltıyorum • Ev eşyalarını (mücevherat, telefon, mobilya, elektrikli ev eşyaları vb.) satıyorum • Kazanç getirecek eşyalar veya taşıt satıyorum (dikiş makinesi, araba, bisiklet, motosiklet vb.) • Yüksek risk taşıyan, toplum içinde onur kırıcı veya suiistimal edici geçici bir işte çalışıyorum • Kişisel kullanım amacıyla temel ürünleri evde yetiştiriyorum (sebze, gıda ve kümes hayvanları) • Diğer
F. YARDIM	
23. Haneniz (BM, STK'lar, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı,	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır

belediyeler, ile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri vb. kamu kurumlarından) herhangi bir nakdi veya ayni yardım alıyor mu?	
23.1. Yardım türü nedir?	<ul style="list-style-type: none"> • Nakdi • Ayni yardım
23.2. NAKDİ ise, lütfen birini seçin	<ul style="list-style-type: none"> • SUY (Türk Kızılayı/IFRC) • Eğitim için Şartlı Eğitim Yardımı (UNICEF/MEB) • Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SUY harici nakit) • UNHCR-GİGM (nakit) • STK'lar (nakit, barınma için nakit, hijyen için nakit) • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (Sosyal Hizmet Merkezleri dahil) • Sadakat Destek Grupları
23.3. Hanenizin aldığı aylık ortalama nakit yardımı kaç TL?	<ul style="list-style-type: none"> •
23.4. AYNİ ise, lütfen birini seçin	<ul style="list-style-type: none"> • Konaklama/barınma yardımı • Aile Hijyen Kitleri, Acil Durum Kitleri, Sıhhi Kitler (menstrüel ürünler, bebek bezleri) • Eğitim Kitleri, PSS (Psikososyal Destek) Kitleri • Gıda dışı malzemeler (Giyim, yakacak, battaniye vb.) • Gıda Yardımı • Kredi • Koruyucu malzemeler (eldivenler, maskeler, dezenfektan vb.)
23.5. EVET ise, bu yardım COVID-19 salgını süresince ihtiyaçlarınızı karşılıyor mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
H. KORUMA VE TOPLULUK ENDİŞELERİ	
24. COVID-19'un bir sonucu olarak topluluğunuzun stres düzeyinde artış olduğunu gözlemlediniz veya duydunuz mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
25. COVID-19'un bir sonucu olarak hane üyeleri arasındaki çatışma düzeyinde artış olduğunu gözlemlediniz veya duydunuz mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
26. COVID-19'un bir sonucu olarak topluluğunuzda aile içi şiddette artış olduğunu gözlemlediniz veya duydunuz mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır

27. COVID-19'un bir sonucu olarak yerel topluluk üyeleri arasında çatışma/gerilim olduğunu gözlemlediniz veya duydunuz mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
28. COVID-19'un bir sonucu olarak topluluğunuzda başka bir sorun meydana geldiğini gözlemlediniz veya duydunuz mu?	<ul style="list-style-type: none"> •
29. Yukarıda bahsedilen endişelerden birini gözlemlediyseniz/duydusanız, topluluk üyelerinizin yardım için kime başvuracağını düşünüyorsunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Aile üyeleri ve/veya akrabalar • Komşular • Polis • Savcılık • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (Sosyal Hizmet Merkezleri dahil) • Diğer yerel makamlar (Mahkemeler, Barolar Birliği vb.) • İGİM • Sağlık hizmeti sağlayıcıları • Topluluk liderleri • Uluslararası Kuruluşlar/STK'lar • BM kuruluşları • Herhangi bir yardım istemezdim • Nereden yardım isteyeceğimi bilmiyorum
30. COVID-19'un bir sonucu olarak stres veya kaygı düzeyinizde artış oldu mu?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
31. Kurumumuzdaki vaka yönetimi çalışanlarının, bireysel durumunuzu takip etmek için size ulaşmasını ister misiniz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
31.1. Takip gerektiği ve onay alındığı takdirde, kişi için oluşturulan kuruluş dosya numarasını lütfen not edin.	<ul style="list-style-type: none"> •
32. Hukuki desteğe ihtiyacınız var mı	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
32.1. Desteğe ihtiyaç duyduğunuz hukuki alanlar nelerdir/nelerdi?	<ul style="list-style-type: none"> • Hukuki desteğe ihtiyacım yok/olmadı • Boşanma • Çocuğun velayeti (anne veya baba tarafından) • Çocuğun vesayeti (aile üyeleri tarafından) • Nafaka • Sınır dışı edilme • Gönüllü geri dönüş • Fiziksel şiddet

	<ul style="list-style-type: none"> • Psikolojik şiddet (tehdit, hakaret, aşağılama) • Cezai konular • Geçici Koruma Kimliği Belgesi • Vatandaşlık • İşçi hakları • Mülk sahibi ile anlaşmazlık • Diğer
32.2. Hukuki destek için Türk bir avukattan destek alıyor musunuz/aldınız mı?	<ul style="list-style-type: none"> • Özel bir avukattan destek aldım • Barolar Birliği tarafından görevlendirilen bir avukattan destek aldım • Uluslararası bir kuruluşan/STK'dan bir avukattan destek aldım • Bir avukattan destek almadım • Diğer
33.3. Avukattan ne tür bir hukuki destek aldınız/alıyorsunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Hukuki danışmanlık (bire bir hukuki bilgilendirme görüşmesi) • Hukuki yardım (dilekçe yazımı, mahkemede eşlik etme, dava takibi) • Hukuki yönlendirme (Barolar Birliğine) • Hukuki ücret yardımı (hukuki hizmetlerde destek için maddi yardım – çeviri, noter harcı, mahkeme harçları) • Diğer
I. ACİL DURUM FARKINDALIĞI	
34. Bir doğal afet sırasında ne yapacağınıza ilişkin yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
35. Doğal afet sırasında/sonrasında nereden yardım isteyeceğinizi biliyor musunuz?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır • Kısmen
36. Doğal afet sırasında/sonrasında nereden yardım istersiniz?	<ul style="list-style-type: none"> • AFAD • Belediye • Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri (Sosyal Hizmet Merkezleri dahil) • Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları • İGİM • Muhtar • STK

J. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	
37. İş yerinizde iş kazası yaşadınız mı?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
38. Yaptığınız işten kaynaklanabilecek bir hastalık belirtiniz/kronik şikayetiniz (meslek hastalığı) var mı ?	<ul style="list-style-type: none"> • Evet • Hayır
K. SAYIM GÖREVLİSİNİN GÖZLEMLERİ	
39. COVID-19'un hayatınızı nasıl etkilediğine dair bizimle paylaşmak istediğiniz başka bir bilgi veya endişeniz var mı? Görüşme yapılan kişi bir yorum belirttiği takdirde bu kısım sayım görevlisi tarafından doldurulacaktır. Aramaların süresini etkileyebilecek uzun görüşmelere yol açabileceği için lütfen açık uçlu sorular sormaktan ve katılımcıların endişelerini, ihtiyaçlarını vb. dinlemekten kaçınınız. Sayım görevlisi olarak her tür gözlemi not etmekten çekinmeyiniz.	
Bu ankete katıldığınız için teşekkürler	

**Inter-Agency
Coordination**
Turkey

